

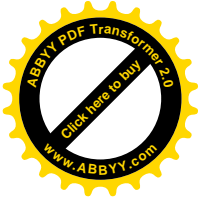
T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMINDA BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ-GİTAR ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ YETERLİK ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Sevcan TEPE

İstanbul, 2010

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

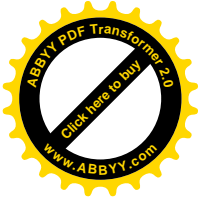
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMINDA BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ-GİTAR ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ YETERLİK ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Sevcan TEPE

Danışman: Yrd. Doç. Dr. A. Aylin CAN

İstanbul, 2010

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

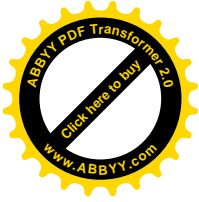
Sevcan TEPE tarafından hazırlanan MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMINDA BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ-GİTAR ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ YETERLİK ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ başlıklı bu çalışma, 29.06.2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmzalar

Danışman : Yrd. Doç. Dr. A. Aylin CAN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ayşen ARSLAN

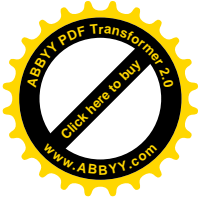
Üye : Doç. Dr. Mustafa Uslu

ÖNSÖZ

Lisans ve yüksek lisans eğitimim ve tezimi hazırlama sürecim boyunca akademik bilgilendirme ve yönlendirmelerini esirgemeyen tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Aylin CAN' a, anketin hazırlama aşamasında bana olan yardımlarından dolayı, Doç. Sena GÜRŞEN OTACIOĞLU' na, Arş. Gör. Dr. Kubilay CAN' a, tez hazırlama süresince yönlendirmeleri ve manevi desteğini eksik etmeyen sevgili arkadaşım Arş. Gör. Bilgehan EREN' e, her zaman destekleriyle yanımda olan çok değerli anneme, babama ve özellikle sevgili kardeşim Erman TEPE' ye araştırmama katkılarından dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Sevcan TEPE

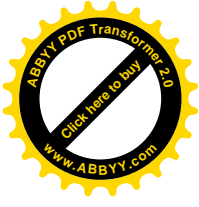

ÖZET

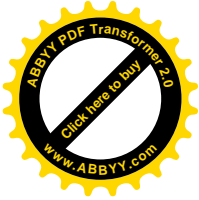
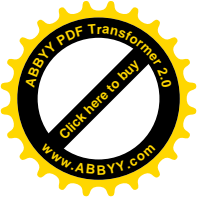
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMINDA BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ- GİTAR ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ YETERLİK ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırmanın amacı, müzik öğretmenliği programında bireysel çalgı-gitar öğrencilerinin mesleki yeterlik algılarının belirlenmesidir. Bu çalışmada belirlenen mesleki yeterlik durumlarında cinsiyet, yaş, sınıf, mezun olunan okul, akademik başarı algısı, fakülte, ailedeki müzikle uğraşan başka bireylerin varlığı, ailede öğretmenlik mesleğiyle uğraşan başka bireylerin varlığı, lisans eğitimlerine başlamadan önce ki gitar çalıyor olma durumları, lisans eğitimlerine başlamadan önce ki mesleki deneyimleri, kişilik özellikleri bakımından kendilerini öğretmenlik mesleğine yatkın hissetme değişkenlerinin ne oranda etkili olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı bireysel çalgı-gitar ana alanında eğitimine devam eden müzik öğretmeni adayları oluşturmuştur. Bu araştırmanın örneklem grubunu ise, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı lisans programlarında, bireysel çalgı-gitar ana dalında eğitim gören 3. ve 4. sınıflarında eğitim gören 25 müzik öğretmeni adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmış “Müzik Öğretmeni Adayları Mesleki Yeterlik Algısı Değerlendirme Anketi” kullanılmıştır. Anketlerde bulunan her önerme, Likert tipi beşli derecelendirmeye göre düzenlenmiş, seçeneklere 1-5 arasında puan verilmiştir. Anket sonuçları $5.00-1.00=4.00$ puanlık bir genişliğe dağılmıştır. Anketin güvenilirliğinin test edilmesinde, Alfa Katsayısından (Cronbach’s Alfa) yararlanılmıştır.

**Anahtar Kelimeler: Yeterlik, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni Adayları,
Öğretmen Yeterlikleri, Gitar Eğitimi.**

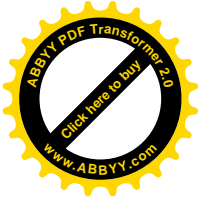

ABSTRACT

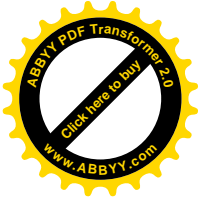
INDIVIDUAL INSTRUMENT EDUCATION ON MUSIC TEACHING PROGRAM –EVALUATION OF PROFESSIONAL SUFFICIENCY PERCEPTIONS OF GUITAR STUDENTS

The purpose of the research is determining professional sufficiency perceptions of individual instrument-guitar students on music teaching program. On determined professional sufficiency situations, works have been done to determine how sufficient they feel themselves to teaching profession in terms of gender, age, class, graduated school, perception of academic success, faculty, existence of other individuals in the family who make music, existence of other individuals in the family who teach, their situation of playing guitar before starting their bachelor's degree, their professional experiences before starting their bachelor's degree, how they felt tend to teaching in terms of their personalities.

In the research, relational surveying model has been used. The population of this research has been produced by music teacher candidates who continue their education on Education Faculties Fine Arts Education Department Music Teaching Individual Instrument-Guitar Department. This research's sample group is produced by 25 music teacher candidates who have been studying 3rd and 4th year students on Marmara University Ataturk Education Faculty Fine Arts Education Department Music Teaching Branch and Gazi University Gazi Education Faculty Fine Arts Education Department Music Teaching Branch Bachelor's Degree Programs, individual instrument-guitar main branch. On the research, with the purpose of collecting data, "Music Teacher Candidates Professional Sufficiency Perception Evaluation Survey", prepared by researcher has been used. Each statement used on the survey have been formed due to Likert type fivefold rating systems, and the alternatives have been pointed between 1-5. The survey results have been spread to an extent of $5.00-1.00=4.00$ points. On testing the survey's reliability, the Cronbach's Alfa has been benefited.

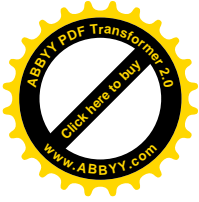

Key Words: Sufficiency, Music Education, Music Teacher Candidates, Teacher Sufficiencies, Guitar Education.

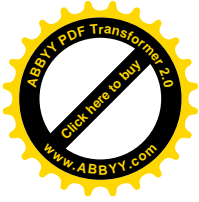

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Yeterlik.....	1
1.2. Öğretmenlik Mesleği.....	2
1.3. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri.....	5
1.4. Öğretmen Yetiştiren Okullar ve Öğretmen Yetiştirme Programları.....	10
1.5. Müzik Öğretmeni Yeterlikleri	14
1.6. Müzik Öğretmeni Yetiştiren Okullar ve Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programları.....	18
1.7. Gitar Eğitimi	22
1.8. Eğitim Fakültelerinde Verilen Gitar Eğitimi	23
1.9. Müzik Derslerinde Gitarın Kullanımı	24
1.10. Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Müzik Öğretmenlerinde Bulunması Gereken Yeterlikler.....	25
1.11. Problem Durumu	25
1.12. Amaçlar	26
1.13. Önem	28
1.14. Sayıtlar	29
1.15. Sınırlılıklar.....	29
1.16. Tanımlar	29
BÖLÜM II	31

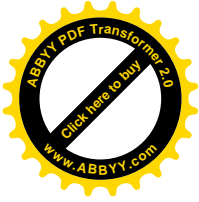

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	31
BÖLÜM III	37
3. YÖNTEM	37
3.1. Araştırmanın Modeli.....	37
3.2. Evren ve Örneklem	37
3.3. Veri Toplama Araçları	37
3.4. Verilerin Toplanması	38
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	39
3.5.1. Genel Yeterlik Anketine İlişkin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması.....	40
3.5.2. Özel Alan Yeterlikleri Anketine İlişkin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması.....	42
BÖLÜM IV	44
4. BULGULAR VE YORUM.....	44
4.1. Öğretmen Adaylarına İlişkin Demografik Özelliklerine ve Eğitimlerine İlişkin Bulgular	44
4.2. Genel Yeterliliğin Dağılımına İlişkin Bulgular	48
4.3. Özel Alan Yeterliliğinin Dağılımına İlişkin Bulgular	60
4.4. Genel Yeterlik Alt Boyutları ile Özel Alan Yeterliliği Alt Boyutları Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular.....	71
BÖLÜM V	74
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	74
5.1. Sonuç ve Tartışma	74
5.2. Öneriler	80
KAYNAKÇA.....	81
EKLER.....	86

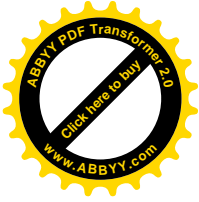

TABLULAR LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. Boyutlara Göre Maddelerin Dağılımı	40
Tablo 2. Güvenilirlik Değeri	42
Tablo 3. Boyutlara Göre Maddelerin Dağılımı	42
Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı	44
Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi ve Öğretmenlik Özelliklerine Göre Dağılımı	46
Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeyleri	48
Tablo 7. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Okula Göre Dağılımı	50
Tablo 8. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Dağılımı	51
Tablo 9. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Dağılımı	52
Tablo 10. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Sınıfa Göre Dağılımı	53
Tablo 11. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Mezun Olduğu Okula Göre Dağılımı	54
Tablo 12. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Akademik Olarak Kendini Başarılı Bulma Durumuna Göre Dağılımı	55
Tablo 13. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Ailesinde Müzikle Uğraşan Başka Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı	56
Tablo 14. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Ailesinde Öğretmenlik Mesleğiyle Uğraşan ya da Uğraşmış Olan Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı	56
Tablo 15. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Gitar Çalma Durumuna Göre Dağılımı	58
Tablo 16. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Ya Da Öğrenimin Süresince Mesleki Deneyimine Göre Dağılımı	59
Tablo 17. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeyleri	60
Tablo 18. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Okula Göre Dağılımı	61

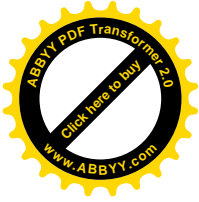

Tablo 19. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Dağılımı	62
Tablo 20. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Dağılımı.....	63
Tablo 21. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Sınıfa Göre Dağılımı.....	64
Tablo 22. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Mezun Olduğu Okula Göre Dağılımı	65
Tablo 23. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Akademik Olarak Kendini Başarılı Bulma Durumuna Göre Dağılımı.....	66
Tablo 24. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Ailesinde Müzikle Uğraşan Başka Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı	66
Tablo 25. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Ailesinde Öğretmenlik Mesleğiyle Uğraşan ya da Uğraşmış Olan Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı.....	67
Tablo 26. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Gitar Çalma Durumuna Göre Dağılımı.....	68
Tablo 27. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Ya Da Öğrenimin Süresince Mesleki Deneyimine Göre Dağılımı	69
Tablo 28. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Alt Boyutları ile Özel Alan Yeterliği Alt Boyutları Arasındaki İlişkiler.....	71

ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1. Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördüğü Üniversitelerine Göre Dağılım Grafiği.....	45
Şekil 2. Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Dağılım Grafiği	45
Şekil 3. Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre Dağılım Grafiği.....	45
Şekil 4. Öğretmen Adaylarının Öğrenime Devam Ettiği Sınıflarına Göre Dağılım Grafiği.....	45
Şekil 5. Öğretmen Adaylarının Mezun Olduğu Lisenin Türüne Göre Dağılım Grafiği	46
Şekil 6. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Kendilerini Başarılı Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği	47
Şekil 7. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Ailesinde Müzikle Uğraşan Başka Kişilerin Olma Durumuna Göre Dağılım Grafiği	47
Şekil 8. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Ailesinde Öğretmenlik Mesleği ile Uğraşan veya Uğraşmış Kişilerin Olma Durumuna Göre Dağılım Grafiği.....	47
Şekil 9. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Gitar Çalma Durumuna Göre Dağılım Grafiği.....	48
Şekil 10. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce veya Öğrenimin Süresince mesleki Deneyimi Olması Durumuna Göre Dağılım Grafiği	48
Şekil 11. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeyleri Grafiği.....	49
Şekil 12. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeyleri Grafiği.....	61

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

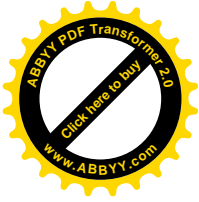
1.1. Yeterlik

Kaliteli bir eğitim sistemlerinin arkasında her zaman kaliteli öğretmenler vardır. Öğretmenlerin kalitesi de mesleki yeterlikleriyle doğru orantılı olarak değişmektedir. Yeterlik, bireyin sonuca ulaşmak istediği durumlarda, bilgisi, becerisi ve kendi yapabilirliğine olan inancıdır. Bireyin, mesleki yeterliğine olan inancı, mesleki başarısını etkilemektedir.

Yeterlik, bir rolü oynayabilmek için gerekli bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma derecesidir (Balcı, 2005, s.197). Bir başka tanıma göre de yeterlik kavramı, bir görevi icra etmek ve görevin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmek için ihtiyaç duyulan yetenek, bilgi ve becerileri ifade eden bir kavramdır. Bu kavram belirli bir görevi ya da rolü kabul edilebilir bir düzeyde yerine getirmek için olunması gereken kapasiteyi vurgular (Akar, 2007, s.22-23). Bu tanımlara bakarak diyebiliriz ki yeterlik bir işi yapabilme becerisidir ve kişinin yeterliği, kişinin kendine olan inancı doğrultusunda artmaktadır.

Yeterlik kavramını, ilk olarak Bandura “Self Efficay: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change” adlı yayımında tanıtmıştır (Bandura, 1977). Bandura, öz-yeterliliği, istenilen sonuca ulaşılabilmesi için, kişinin kendi planlama ve kapasitesine olan inancı olarak tanımlamaktadır. Bandura’ya göre bizim inançlarımız; davranışlarımızı, güdülerimizi, başarı ve başarısızlıklarımızı etkilemektedir (Bandura, 1986; Akdağ ve Walter, 2005, s.127).

Bandura’ya (1995) göre öz-yeterlik algısının bireylerin, yaşamlarında seçenek ve fırsat yaratmada, kariyer yeterliği düşüncelerinde, üstesinden gelinmesi gereken zor durumlarda ya da aşılabilecek engellerde çok önemli olduğu ileri sürülmektedir. Yeterlik düşünceleri, ilgilerin gelişimini destekleyerek kariyer arayışlarına da katkıda

bulunur. Bandura'nın bu bilgilerinin de ortaya koyduğu gibi mesleki gelişim, sadece yeni beceriler ve bilgiler edinme ile ilgili değil yenilikçiliğe ve üretkenliğe götüren yeterlik duygusunu edinme ile de ilgili olduğu ifade edilmektedir (Tetik, 2009).

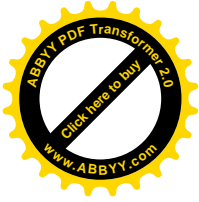
Öz-yeterlik; bireyin becerilerinin bir işlevi değil, becerilerini kullanarak yapabildiklerine ilişkin yargılarının bir ürünüdür (Gürcan, 2005; Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer; 2009, s:2).

Diğer bir tanıma göre de öz-yeterlik; benlik sisteminin pasif bir özelliği ya da belirleyicisi değildir. Bireyin sahip olduğu kapasitesinin, yaptığı işlerdeki başarılarının, güdülerinin ya da öz düzenleme mekanizmaları gibi benlik sistemini oluşturan diğer öğelerin bileşkesinden oluşan dinamik bir yönüdür. Bireyde öz-yeterlik eksikse, birey ne yapacağını bilmesine rağmen etkisiz davranışlar gösterebilir (Alcı, 2007; Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer, 2009, s.2).

Öz yeterlik inançlarının dört temel kaynağı olduğu belirtilmektedir. Bunlar tam ve doğru deneyimler, sosyal modeller tarafından sağlanan dolaylı yaşantılar, sözel ikna ve bireyin fiziksel ve duygusal durumudur. Bu kaynaklardan en etkili olanı bireyin bizzat yaşadığı deneyimlerdir. Öz yeterlik inançları insanların kendileri için belirledikleri amaçları, bu amaçlara ulaşmak için ne kadar çaba harcayacaklarını, amaçlarına ulaşmak için karşılaştıkları güçlüklerle ne kadar süre yüz yüze kalabileceklerini ve başarısızlık karşısındaki tepkilerini etkilemektedir (Bıkmaz, 2004; Otacıoğlu, 2008, s.149).

1.2. Öğretmenlik Mesleği

Öğretmenlik günümüzde yüksek öğrenim isteyen bir meslektir. Öğretmenlik Milli Eğitim Temel Kanununun 43. Maddesinde şöyle tanımlanmaktadır: Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler. Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır. Belirtilen bu nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun,

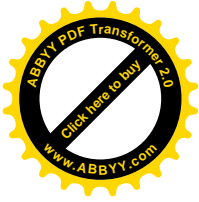
öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğrenim lisans öncesi, lisans ve lisansüstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkân verecek biçimde düzenlenir.

Öğretmen, öğrenmeyi kılavuzlayan ve sağlayan kişidir. Öğrenme, öğrencinin kendisi tarafından elde edilen bir sonuçtur ve öğrenme yaşantıları sonucunda meydana gelir. Öğretmenin görevi, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanarak öğrenme yaşantıları düzenlemek ve istedik davranışların öğrenci tarafından kazanılıp kazanılmadığını değerlendirmektir (Fidan ve Erden, 2001, s:50).

Öğretmenin temel görevi öğrenmeyi sağlamaktır. Öğretmenlerin bu görevi yerine getirebilecek mesleki niteliklere sahip olması gerekmektedir. Öğretmenin mesleki niteliği genel kültür, konu alanı bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgi ve becerilerine bağlıdır (Erden, 1999, s:43)

Öğretmenlerin sahip olmaları gereken alan bilgisi ve meslekle ilgili bilgi ve becerileri yanında bazı alanlarda da ek bilgilere gereksinimleri olmakta, öğretmen adaylarının geniş bir dünya görüşüne ve genel kültüre sahip olmaları beklenmektedir. Öğretmenden beklenen sadece belirli bir alanda uzmanlık bilgisine sahip olması değil, olayları, insanı, toplumu ve dünyayı ilgilendiren bir takım sorunları görebilmesi ve bunlar için çözüm yolları düşünebilmesidir (Şişman, 1999, s:11).

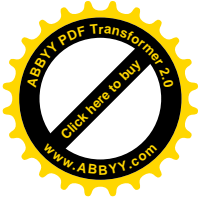
Öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi ile sağlanır (Demirel, 1999, s:192). Bu nitelikleri kazanabilmek için hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmesi temel alınmıştır. Eğitim ve öğretimden istenilen başarı ve verimliliği elde etmek için bazı şartların yerine getirilmesi gerekir. Bunlar; eğitim sistemini mükemmel hale getirme, eğitim için gerekli araç ve gereçleri temin etme ve gerekli fiziki imkanları hazırlama gibi şartlardır. Fakat bu şartların bulunması gerekli olmakla beraber, eğitimde istenilen başarı ve verimliliğe ulaşmada yeterli değildir. Çünkü eğitim sistemini çalıştıracak araç ve gereçleri kullanacak ve kullandıracak insan öğretmendir. Öğretmenin niteliği ve yeterliliği eğitim öğretim faaliyetinin başarıya ulaşmasında en önemli faktördür (Büyükkaragöz, 1998, s:16).

Öğretmenlik mesleği, sürekli yetiştirmeyi gerektiren bir meslektir. Çünkü bir yandan ülkenin siyasal, kültürel, ekonomik ve teknik hızla gelişmekte; diğer yandan da eğitim bilimleri yeni bulgularla donanarak hızla gelişmektedir. Bu kadar hızlı değişen dünyada öğretmenin, öğrencilerini eskimiş yöntem ve bilgilerle yetiştirmesi, kendini yenilememesi, öğrencilerine yenilikler sunmaması olanaksızdır. (Başaran, 1996)

Türkiye’de öğretmenlik, bir yandan kendine özgü yasal bir meslek, diğer yandan bu mesleğin kazandırıldığı bir eğitim alanı, bir diğer yandan da bu alanda öğrenilmiş olanların uygulandığı bir “eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim hizmetidir”. Öğretmenlik kendi içinde, “dal/branş öğretmenliği”, “sınıf(ilkokul/anaokulu) öğretmenliği” ve “rehber öğretmenlik” olmak üzere ayrılır. (Uçan, 2005)

Son yıllarda, öğretmen modeli, giderek artan bir şekilde reformcular ve basın tarafından, zeki, liberal bir eğitim görmüş, sosyal hayata önem veren bir profesyonel olarak tanımlanmaktadır. Bu öğretmen modeli, bir ya da daha fazla bilim dalına sıkı sıkıya bağlıdır ve öğrenciler için bilginin erişilebilir ve faydalı olması için zekice çalışır. Bu tip öğretmenin oluşturduğu imaj, ihtiyaçları, yetenekleri veya koşulları ne olursa olsun, bütün öğrencilerin başarılı olmasına yardım eden bir insan portresine uymaktadır. Çok açıktır ki, insanlar, öğretmenlerde içeriği aktarma ve öğrencilere beceri kazandırma yeteneklerinden daha fazlasını aramaktadırlar. Öğretmenler, sözleri ve hareketleri yoluyla, aydınlanmış, çalışkan, erdemli ve eğitilmiş bir insan olmanın ne anlama geldiğini göstermektedirler. Öğretmenler, toplumun bu izlenimi doğrultusunda hem öğrencileri şekillendirmekte hem de kendileri şekillenmektedir (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005, s:207-237). Bu durum, öğretmenlerin mesleklerinde çok eşitli rollere bürünmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Celep (2004, s:33-35)’e göre; öğretmen rolleri, temsilcilik, liderlik, bilgi kaynaklığı, arabuluculuk, hakemlik, yargıçlık, eğiticilik/disiplincilik, ana-babalık, girişimcilik, toplumsal davranış becerileri, işbirliği, yönetim, toplumda yeni görüşlerin öncüsü olma, toplumun/çevrenin kalkınmasında lider olma, toplumun kültürünü koruyucu ve geliştirici olma şeklinde sıralanmaktadır.

Eğitimde, öğrencilerin istenilen seviyeye gelebilmeleri için öğretmenlerin bazı alanlarda yeterliklere sahip olmaları gerekmektedir. Bir kişiye, görevinin gerektirdiği belirli bir rolü oynayabilme gücü kazandıran özellikler olarak tanımlanan yeterlik tüm meslekler için söz konusudur. Çünkü mesleklerin gelişip, kendini yenilemelerinde yeterlik önemli bir unsurdur. Son zamanlarda sıkça kullanılan öğretmen yeterliği kavramı, bu alanda öğrenimini tamamlamış bir öğretmen adayının becerilerini açıkça ortaya koyması açısından çoğu eğitimci tarafından benimsenen bir kavramdır (Kuran, 2002, s:261).

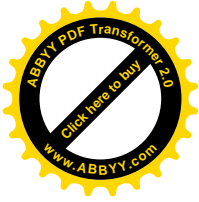
1.3. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri

Yeterlik, insanın bir davranışı yapmak için gereken bilgi ve beceriyi kazanmasıdır. Yapılan tanımlarda yeterlik; kazanılmış ya da sahip olunan becerileri ifade etmektedir. Öğretmenlik mesleğinin yeterlik alanı ise öğretmenin mesleğini yerine getireceği hizmet alanı ile ilgili gereken bilgi ve beceriyi kazanması şeklinde tanımlanabilir (Celep,2004, s.26).

Yeterlik kavramı, öğretmen açısından değerlendirildiğinde, öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları gerçekleştirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, anlayış, beceri ve tutumları ifade etmektedir. Öğretme yeterlikleri; farklı öğretim ortamlarında etkili bir performans için gerekli bilgiler, beceriler, tutumlar ve kişilik özelliklerinin bir bütünü olarak tanımlanabilir (Şahin,2004; Akar,2007).

Öğretmenlik mesleği birden fazla alanda yeterli olmayı gerektirir. Bir öğretmen, alanında yeterli bilgiye sahip, öğrenci psikolojisinden anlayan, toplumun kültürünü kavrayan ve toplumu aydınlatan, bilgisini başarılı bir şekilde insanlara aktaran kişidir.

Öğretmen yeterliği konseptinin temeli Bandura'nın öz-yeterlik teorisine dayanmaktadır. Bireylerin sahip oldukları yeterliklerini amaçları doğrultusunda ne kadar başarılı bir biçimde kullanabileceklerine ilişkin yargıları, Bandura(1977) tarafından "Öz-Yeterlik İnancı" (Self-Efficacy Beliefs) olarak kavramlaştırılmıştır. Öz-yeterlik inancı, Bandura'nın sosyal öğrenme kuramında merkezi bir öneme sahip

kavramlarından birisidir ve “bireylerin belli bir performans göstermek için gerekli olan etkinlikleri ve eylemleri organize edip, bunları başarılı bir biçimde gerçekleştirebilme kapasitelerine ilişkin inancı” olarak tanımlanmaktadır (Bandura, 1977, 1986, 1995, 1997; Çapri ve Çelikkaleli, 2008, s.34).

Bandura'nın öz-yeterlik kavramı çok sayıda araştırmada, öğretme öz-yeterliği araştırmalarında ilgi odağı olmuştur. Öğretmen öz-yeterliği kavramı, öğretmede istenilen sonuçları elde etmede öğretmenlerin algılarının öneminin üzerinde odaklanmıştır. Yapılan araştırmalar, öğretmenlik öz-yeterlik duygusunun mesleki başarıyı doğru orantılı olarak etkilediğini göstermiştir (Williams, 2009).

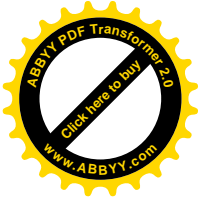
Öz-yeterlik kavramı öğretmen açısından değerlendirildiğinde, öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar vurgulanır (Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer; 2009, s.3).

Öğretmenler; eğitimin başarısını ve niteliğini belirleyen en önemli faktördür. Konusuna hâkim, alanında uzman, araştırmacı, yenilikçi, öğrenci üzerinde etkili, öğrenciler ile iletişimde başarılı olmak, öğreteceği konuyu nasıl aktaracağını bilmek ve bu konuları planlamak iyi bir öğretmenin sahip olması gereken özelliklerdir (Önder ve Yıldız, 2008).

Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği, tutum davranış, bilgi ve becerinin kazanılması, öğretmen yetiştirme programlarının, şu üç boyuta sahip olacak şekilde yetiştirilmesini zorunlu hale getirmiştir. Bu üç boyut; genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisidir.

Genel Kültür Bilgisi:

Öğretmen geniş bir genel kültür bilgisine sahip olmak zorundadır. Çünkü öğretmen, öğrenciye çevresinde olan değişimleri karşılayabilecek nitelikte yeni davranışlar kazandırmakla yükümlüdür. Bu da öğretmenin toplum yapısını, kültür değerlerini çevresinde olup bitenleri bilmesini gerektirmektedir. Öğretmen adaylarının geniş bir dünya görüşüne ve genel kültüre sahip olmaları beklenmektedir. Bu amaçla öğretmen

yetiştiren programlarda bazı zorunlu ve seçmeli dersler (Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi, Yabancı Dil, Bilgisayar vb) yer almaktadır. Öğretmenlerden beklenen, sadece belirli bir alanda uzmanlık bilgisine sahip olması değil, insanı, toplumu ve dünyayı ilgilendiren birtakım sorunları görebilmesi ve bunlar için çözüm yolları düşünebilmesidir. Bunun için de öğretmen adaylarının, insan bilimleri olarak nitelendirilen felsefe, psikoloji, sosyoloji, güzel sanatlar gibi alanlarda genel bir bakış açısına sahip olmaları ve olumlu bir dünyanın kurulmasına öncülük etmeleri beklenmektedir.

Alan Bilgisi:

Öğretmenin öğretimini sürdüreceği ders alanı hakkında alan bilgisine sahip olması zorunluluktur.

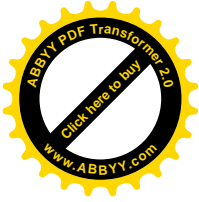
Bu bilgi alanlarının yanında, öğretmenlerin bildiğini planlanmış bir biçimde nasıl öğreteceğini de bilmesi gerekmektedir. Yani, bir öğretmenin mesleğini gerektirdiği şekilde yapabilmesi için o meslekle ilgili bilgi, beceri ve teknikleri kazanmış olması gerekmektedir.

Öğretmenlik Meslek Bilgisi:

Öğretmenlik mesleği özel mesleki yeterlikleri gerektirir. Bu meslek eğitim sisteminin her kademesinde gerçekleştirilmektedir. Öğretmenin bir alanı ya da konuyu çok iyi bilmesi, öğretim ön koşulu olmasına karşılık başarılı bir öğretim işi için yeterli değildir. Öğretmen, bildiğini nasıl öğreteceğini de bilmelidir. Bir öğretmenin alan bilgisi yanında aynı zamanda öğretmenlik mesleği ile ilgili bazı bilgi ve becerilere de gereksinimi vardır (Celep,2004, s.26).

Celep'in belirttiği, öğretmen yetiştirme programlarının üç boyut farklı tanımlamalarla da çeşitli araştırmalarda yer almıştır.

Erden (2001, s:38-48), öğretmenin, mesleğinin icrası sırasında önem taşıyan iki temel niteliği olan kişisel nitelikleri ve mesleki niteliklerinden, kişilik özellikleri ne kadar olumlu olursa olsun, genel kültür, konu alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgi ve

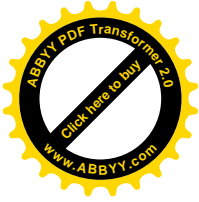

becerilerini kapsayan mesleki niteliklere sahip olmadığı takdirde etkili bir öğretmen olmasının mümkün olmadığını söylemiştir.

Eğitimin ve öğretimin bütün boyutlarıyla dinamik bir yapıya sahip olması, bu süreçte önemli bir rol üstlenen öğretmenin görevinin ve bu görevin gerektirdiği niteliklerin sürekli sorgulanmasını ve geliştirilmesini gerekli kılar. Bunun içindir ki, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Üniversitelerle iş birliği yaparak, öğretmen yeterlikleri üzerine yürüttüğü çalışmalar süreklilik göstermektedir. İlk ve orta öğretimde yeniden bir yapılanmaya gidildiği, yoğun bir program geliştirme çalışmalarının yapıldığı günümüzde, ideal bir öğretmende bulunması gereken genel yeterlikler ile özel alan yeterliklerinin belirlenmesi, birçok açıdan yarar sağlayacaktır. (Çevik, 2006)

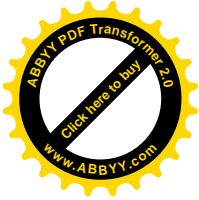
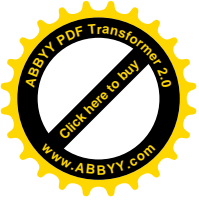
Üzerinde önemle durulması gereken “öğretmen yeterlikleri” gibi hassas bir konu için, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (M.E.B., 2006), 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 45. Maddesi hükümleri kapsamında yaptığı çalışmalarla sağlanan birikimler, bunun yanında Temel Eğitime Destek Projesi kapsamında yürütülen proje çalışmalarlarıyla elde edilen sonuçlara göre Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri, 6 ana yeterlik, 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesinden oluşmuştur. Belirlenen 6 ana yeterlik ve ilgili 31 alt yeterlik şunlardır:

1. Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim
 - a. Öğrencilere değer verme, anlama, saygı gösterme,
 - b. Öğrencilerin öğrenebileceğine ve başarabileceğine inanma,
 - c. Ulusal ve evrensel değerlere önem verme,
 - d. Öz değerlendirme yapma
 - e. Kişisel gelişimi sağlama,
 - f. Mesleki gelişimleri izleme ve katkı sağlama,
 - g. Mesleki yasaları izleme, görev sorumlulukları yerine getirme.
2. Öğrenciyi Tanıma
 - a. Gelişim özelliklerini tanıma,
 - b. İlgi ve ihtiyaçları dikkate alma,
 - c. Öğrenciye değer verme,

- d. Öğrenciye rehberlik etme.
3. Öğretme ve Öğrenme Süreci
 - a. Dersi planlama,
 - b. Materyal hazırlama,
 - c. Ders dışı etkinlikler düzenleme,
 - d. Bireysel farklılıkları dikkate alarak öğretimi çeşitlendirme,
 - e. Zaman yönetimi,
 - f. Davranış yönetimi.
4. Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme
 - a. Ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerini belirleme,
 - b. Değişik ölçme teknikleri kullanarak öğrencinin öğrenmelerini ölçme,
 - c. Verileri analiz ederek yorumlama, öğrencinin gelişimi ve öğrenmesi hakkında geri bildirim sağlama,
 - d. Sonuçlara göre öğretme-öğrenme sürecini gözden geçirme.
5. Okul, Aile ve Toplum İlişkileri
 - a. Çevreyi tanıma,
 - b. Çevre olanaklarından yararlanma,
 - c. Okulu kültür merkezi durumuna getirme,
 - d. Aileyi tanıma ve ailelerle ilişkilerde tarafsızlık.
6. Program ve İçerik Bilgisi
 - a. Türk Milli Eğitimi'nin amaçları ve ilkeleri,
 - b. Özel alan öğretim programı bilgisi ve uygulama becerisi,
 - c. Özel alan öğretim programını izleme- değerlendirme ve geliştirme.

Milli Eğitim Bakanlığı öğretmen yeterlikleriyle ilgili internet sayfasında şu görüşleri iletirmektedir: “İşinde yeterlik sahibi olan bir öğretmen, öğrencileri birey olarak görür; onlara değer verir; öğrencilerin sosyal ve kültürel farklılıklarını, yaptıklarını ve ilgilerini dikkate alarak en yüksek düzeyde öğrenmeleri ve gelişmeleri için çaba harcar; öğrencilerinde geliştirmek istediği kişilik özelliklerini kendi davranışlarında gösterir; diğer öğretmen, yönetici ve uzmanların başarılı deneyimlerinden yararlanır;

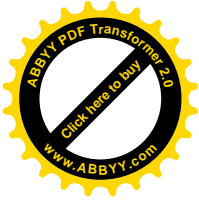
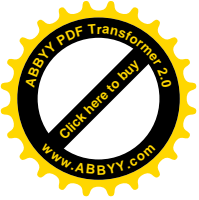
öz değerlendirme yaparak değişim ve sürekli gelişim için çaba harcar, yeni bilgi ve fikirlere açıktır; kendisini ve kurumu geliştirmede etkin rol oynar; mesleği ile ilgili mevzuatı (yasa, yönetmelik, genelge v.b.) izleyerek bunlara uygun davranır. Bunların yanı sıra mesleki yeterliğe sahip bir öğretmen, öğrencinin tüm özelliklerini, ilgi, istek ve ihtiyaçlarını bilir; geldiği ailenin ve çevrenin sosyokültürel ve ekonomik özelliklerini tanır; öğretmen ve öğrenme süreçlerini planlar uygular ve yönetir; öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını sağlar. Yeterli bir öğretmen, öğrencilerin gelişim ve öğrenmelerini değerlendirir; öğrencilerin kendilerini ve diğer öğrencileri değerlendirmelerini sağlar; ölçme sonuçlarını daha iyi bir öğretim için kullanır; sonuçları öğrenci, veli, yöneticiler ve öğretmenlerle paylaşır (Bağcı, 2007).

Cumhuriyet ilkelerine bağlı, araştırmacı-yorumlayıcı, yaratıcı, öğrencilerine rehberlik ederek, en uygun çalışma ortamını hazırlayabilen ve öğrenmeyi nasıl öğrenecekleri konusunda ipuçları verebilen, alanında ve alanın öğretiminde yetkin, anadilini doğru ve etkili kullanabilen, öğretim teknolojilerinden yararlanabilen öğretmenleri yetiştirmek milli eğitimin temel amaçları arasında öncelikli taşınmalıdır (Çevik, 2006). Bu temel düşünceden hareketle öğretmenlerin rolleri süreklilik gösteren değişimlere ayak uydurabilecek biçimde değişmeli ve geliştirilmelidir. Avrupa Birliği 2010 raporunda; “öncelikle öğretmen eğitiminin kalitesi, oluşturulacak ortak Avrupa alanı öğretmen yeterlikleri ve bunların ölçülmesi ve geliştirilmesi için belirlenecek kriterler ile sağlanacak denilmektedir. 2000’li yıllarda AB ve AB komisyonunun yaptığı çalışmaların diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de kabul görmektedir. (Aksu, 2005)

Söz konusu yeterliklerin tamamına bakıldığında, öğretmenlik mesleğinin ne kadar zor, özverili ve kutsal bir meslek olduğu görülmektedir. Çünkü eğitimin merkezinde insan ve öğretmen yer almaktadır (Gündoğdu, 2006).

1.4. Öğretmen Yetiştiren Okullar ve Öğretmen Yetiştirme Programları

Eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük ölçüde öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılıdır. Bu bakımdan eğitim sistemi içinde görev alacak öğretmenlerin, gerek

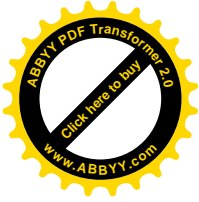
hizmet öncesinde gerekse hizmet içinde, iyi bir biçimde yetişmesi ve yetiştirilmesi, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır (Celep, 2004, s.25).

Eğitimi tarihçesi çok eski olmasına rağmen, öğretmeliğin profesyonel bir meslek olarak görülmesi ve öğretmen yetiştirme çabası tüm ülkelerin tarihinde oldukça yenidir. Uzun yıllar tüm toplumlarda, toplumdaki bilgili insanların öğretmenlik yapabileceği inancı kabul görmüştür. Bilgili insan tanımı ise çağlara ve toplumlara göre değişmiştir. Tarım toplumlarında, aile büyükleri ve belli işlerin ustası kişiler bilgili insanken, Antikçağ şehir devletlerinde aristokratların eğitimini filozoflar üstlenmiştir. Ortaçağ'da ise eğitimin dini kurumların etkisi altına girmesiyle, din adamları bu statüye sahip olmuştur. Bu dönemlerde formal eğitim sadece seçkinlere yönelik olduğu için öğretmen yetiştirme sorunu da olmamıştır (Erden, 2008).

Toplumun ve Türkiye'nin geleceği için, öğretmen ve öğretmenlik mesleği üzerinde gereğince durulmalıdır. Bilindiği gibi bir eğitim sisteminin en önemli ögesi öğretmendir. İyi eğitimi iyi öğretmenler, nitelikli eğitimi de nitelikli öğretmenler yapar. Ayrıca öğretmenin eğitim öğretim etkinlikleri ve rolleri de giderek artmaktadır. Öğretmenlik, özel uzmanlık mesleği olmanın yanı sıra bir sanattır. Sorun iyi bir öğretmen yetiştirmektir. Çünkü iyi eğitimi iyi öğretmenler yapar. Şunu çok iyi bilmeliyiz ki, Türkiye Cumhuriyeti'ni kuranlar, o zamanki yoksulluklar ve yoksunluklar içinde bile öğretmen niteliği üzerinde ısrarla durmuşlardır (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005).

Öğretmen yetiştirme, çok boyutlu ve kapsamlı bir konudur. Öğretmen adaylarının seçimi, hizmet öncesi eğitimi, uygulama dönemi ve bu dönemdeki izleme-değerlendirme çalışmaları, hizmet içi eğitim gibi konular, tümüyle öğretmen yetiştirme kavramı içine girer (Kavcar, 2002).

Öğretmen yetiştiren okullar, batıda genellikle 18. Yüzyıl sonu ve 19. Yüzyıl başlarında açılmıştır. Osmanlı'da ise Tanzimat yenilikçiliğinin uzantısı olarak 16 Mart 1848'de batı ile aynı dönemde öğretmen okulları açılmış; ancak kurucuların ileri görüşlülüğüne rağmen, İkinci Meşrutiyet Dönemi'ne kadar yeni açılmış olan bu okullar medrese geleneğinin etkisinden kurtulamamışlardır. Mektep-medrese

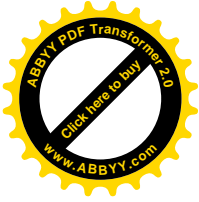

şeklindeki okul kuruluş sistemi Osmanlı Devleti'ne, Selçuklulardan kalmıştır. Osmanlı devleti bu sistemi kuruluş ve yükseliş dönemlerinde geliştirmiştir.

10. ve 12. yüzyıllar arası İslam dünyası ve Türkler bilim ve sanat alanlarında parlak bir çağ yaşamışlardır. Avrupalılar, 12. yüzyılda savaşlar ve ticaret dışında, İslam dünyasıyla eğitim ve bilim alanında üçlü bir ilişkiye geçmişlerdir. Avrupa'nın her yanından çok sayıda öğrenci, özellikle İspanya ve Sicilya'dan Müslümanların medreselerinde gelip eğitim görmüşlerdir. Medreselerde yetişen bu öğrenciler, kendi ülkelerinde üniversite denilen yüksek eğitim kurumlarını (Paris Üniversitesi(1200); Oxford Üniversitesi (1206); Napoli Üniversitesi (1229))açtılar. Eğitin temel kurumu olan medreseler padişahlar, vezirler ve varlıklı kişiler tarafından yaptırılmıştır.

Osmanlılarda eğitim sadece medreselerde değil, cami, tekke, dergâh, saray okulları ve konaklarda da verilmekteydi. Medreselerde din ve hayata yönelik bazı bilgilerin öğretiminde 15. yüzyıla kadar usta-çırak metodu ile taklit ve ezber yöntemini benimseyen bir anlayış sürdürülmüştür. Osmanlı döneminde ilk kez medreselerde ders verecek olan öğretmenlere 15. yüzyılda Fatih Sultan Mehmet döneminde rastlanır. Ayrı bir program uygulanarak ilkokul öğretmeni yetiştirilmiştir. Bu programın uygulandığı medreseler üniversite niteliğinde öğretime açılmıştır.

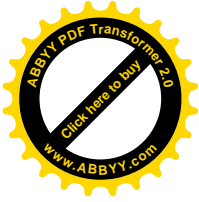
Cumhuriyet döneminde 10.102 ilkokul öğretmeni vardı. Ancak bunların hiç birisi yeterli birikime sahip insanlar değillerdi. Bu sebeple illerde bulunan Erkek ve Kız İlk Muallim Mektepleri 1 Eylül 1923'de Eğitim Bakanlığı'na bağlanıp genel bütçe içine alınmıştır. Öğrencileri sayıca ve yeterlik bakımından yetersiz olan bu okulların geliştirilmesi konusunda çaba gösterilmeye çalışılmıştır. 1938 yılına kadar ki bu öğretmen okulları meslek derslerini yeterli tizlikle ele almadıkları için pek çok eleştiri almışlardır. 1948 yılına kadar öğretmenler maaşlarını il özel idarelerinin sınırlı bütçelerinden aldıkları için öğretmenlik, ekonomik bakımdan güven vermeyen bir meslek pozisyonuna düşmüştür. Köy Enstitüleri ise Hasan Ali Yücel tarafından kurulmuş olup halkı aydınlatan aydın insanı, halkın öğretmenini yetiştirme yönelik kuruluşlardır. Bu köy enstitüsü öğrencileri gerek tarım gerek mimari gerekse açılılık yani insan aklına ne gelirse hepsini yapabilecek yeteneğe sahip insanlar olarak

yetiştiriliyorlardı. 1954’de Köy Enstitüleri kapatıldı. Bunun sebebi olarak çok yönlü öğretmen yetiştirmenin devlete getireceği mali yük gösterildi.

1971 yılına kadar 3 yıllık olan öğretmen okulları 1971’de 4 yıla çıkartılmıştır. 1973 Tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, “Öğretmenlik, devletin, eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir” hükmünü getirmiş ve öğretmenlerin yüksek öğrenim görmelerini şart koşturmuştur. Bu hükümle birlikte öğretmen okullarının çoğunda 2 yıllık Eğitim Enstitüleri açılmış, enstitüsü olmayan öğretmen okulları ise öğretmen liselerine dönüştürülmüştür. 1982’den itibaren ise bu okullar Eğitim Yüksekokulları haline dönüştürülerek üniversiteler kapsamına alınmıştır. 1990’da bu kurumlar dört yıla çıkartılarak 1992’de Eğitim Fakülteleri haline gelişmiştir. 1986 tarihinden itibaren önceki yıllarda orta öğretim düzeyinde yetişmiş ilkökul öğretmenlerine Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi tarafından iki yıl süreli Eğitim Ön Lisans Programı başlatılmıştır. Ortaokullara öğretmen yetiştirmek için 1926’da önce Konya’da daha sonra Ankara’da Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü kurulmuştur. Mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarına öğretmen yetiştiren ve kuruluşları 30’lu yıllara dayanan Yüksek Öğretmen Okulları da vardır. 4 Kasım 1997 Tarihli kararıyla Yüksek Öğretim Kurumu, Eğitim Fakültelerinde yeniden yapılanmaya gitmiştir. Fakültelerde her okul düzeyine uygun bölüm ve programlar açılması; orta öğretimde sosyal, fen ve matematik alanları öğretmenlerinin tezsiz yüksek lisans düzeyinde yetiştirilmesi; özel öğretim yöntemlerine özen gösterilmesi için alınan kararlar bu yeniden yapılanma süreci içerisinde ortaya çıkmıştır. Bunlar olumlu gelişmeler olduğu halde bazı önemli derslerin ve eğitim bilimleri bölümünün kaldırılması olumsuz gelişmelerdir. Milli Eğitim Bakanlığı ise 1989’dan itibaren Milli Eğitim Akademisi, 1992’den itibaren Öğretmen Akademileri adı altında öğretmen ve eğitim yöneticisi yetiştirmek amacı içerisindedir. Ancak 1992’den bu yana bu konuda bir gelişme kaydedildiği söylenemez (Bağcı, 2007).

Öğretmenlerin kendi öğretmenlik kapasitelerine inanmaları ve öğrencinin başarısını artırmaları onların mesleklerinde ne kadar yeterli olduklarının göstergesidir. Bu noktada onların kendi mesleki yeterliklerine olan inançları başarılarını etkileyen en

önemli kişisel faktördür. Başarılı öğretmen yetiştirme programları öğretmen adaylarının kendilerine olan inancını arttırmalıdır. Öğretmen adaylarının kendilerini ne kadar yeterli olduğu hakkında bilgi sahibi olmak bize onları eğitim dünyasına hazırlarken yardımcı olacaktır (Aktağ ve James, 2005, s.127).

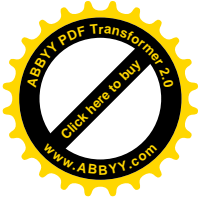
1.5. Müzik Öğretmeni Yeterlikleri

Müzik öğretmeni adaylarının mesleğe hazırlık sürecinde, yeterlik algılarının yükseltilmesi hedeflenmektedir. Yeterlik algısı yüksek müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminin kalitesini artıracığı şüphesizdir.

Müzik öğretmenin temel görevi kuşkusuz ki okulda öğrencilerinin ses, kulak ve beğeni eğitimlerini sağlamaya çalışmaktır. Müzik öğretmeni bu temel görevinde ne kadar başarı gösterirse o kadar mutlu olur. İnsanların mutlulukları öncelikle görevlerinde gösterdikleri başarıya bağlıdır. Görevlerimiz, yaşamımız üzerinde ön planda etkili olan öğelerdendir. Görevde başarısızlık her insan gibi müzik öğretmenini de mutsuz kılar (Yönetken, 1052; Say, 2005).

Müzik öğretmenliği eğitimi, bireye belli müziksel davranışlar kazandırmak ve müziksel davranışlarında amaçlı olarak olumlu değişiklikler yapmak görevini üstlenen müzik öğretmeni yetiştirmek için uygulanan, bir meslek eğitimidir. Bu bakımdan müzik öğretmeni, bireyin müziksel davranışları kazanıp kazanamamasında doğrudan sorumluluğu olan kişidir. Bu yönüyle de toplumların müziksel beğeni ve gelişmişlik düzeylerinde etkin görevler üstlenmiştir. Dolayısıyla amaçlanan müziksel davranışların öğretilme yöntem ve tekniklerini iyi bilip uygulama becerisine de sahip olmalıdır. Yani, yalnız yeterli ve yetkin bir müzisyen değil, aynı zamanda iyi bir eğitici ve öğretici olmalıdır (Gündoğdu, 2006: 11; Töreyn, 2002: 4).

Müzik öğretmeni, diğer öğretmenler gibi; eğitici, sağlam bir karaktere sahip, öğretici, mesleğini seven, mesleğine ait bilgileriyle yüklü, derslerine hazırlanan, öğrencilerini tanıyan ve sevebilen, öğrencilerine ve çevresine karşı aldığı görevi yapmaktan mutlu, Türk Milli Eğitim ve Atatürk İlkeleri doğrultusunda çalışan, hem artist hem de pedagoğ bir bireydir (Gündoğdu, 2006: 11; Şenel, 1983: 79).

Genel yeterlikler “ öğretmen mesleğini etkili ve verimli bir biçimde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlardır. Özel alan yeterlikleri “öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli bir biçimde yerine getirebilmek için alanlara özgü olarak sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlardır” tanımlarıyla açıklanmıştır. Öğretmenlik mesleği yeterlik alanları kişisel ve mesleki değerler-mesleki gelişim; öğrenciyi tanıma; öğrenme ve öğretme süreci; öğrenmeyi gelişimi izleme ve değerlendirme; okul-aile ve toplum ilişkileri; program ve içerik bilgisi olarak belirtilmiştir (Can, 2010; MEB, 2008).

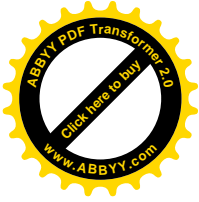
Müzik öğretmeni özel alan yeterlikleri ise planlama ve uygulama, kuramsal-uygulamalı bilgi ve beceriler, müzik kültürü, izleme ve değerlendirme, okul-aile-toplum ve disiplinler arası iş birliği yapma ve mesleki gelişimi sağlama olarak yer almaktadır (Can, 2010).

Bir müzik öğretmeninde bulunması gereken özellikler; çağdaş eğitim anlayışına göre “Bilişsel-Devinişsel-Duyuşsal” alan çerçevesinde;

- 1- Bilişsel Alan Düzeyinde
 - 1.1. Müzik alanına ait kuramsal bilgilerde yeterlik,
 - 1.2. Öğretmenlik mesleğine ait bilgilerde yeterlik; “Pedagojik Formasyon”
- 2- Devinişsel Alan Düzeyinde
 - 2.1. Kendi sesini kullanabilmede yeterlik,
 - 2.2. Çalgısını kullanabilmede yeterlik.
- 3- Duyuşsal Alan Düzeyinde
 - 3.1. Müziksel kişilikte sanatsal yeterlik,
 - 3.2. Eğitimci kişilikte sanatsal yeterlik,
 - 3.3. İcracı kişilikte sanatsal yeterlik,

şeklinde sınıflayabiliriz (Küçüköncü, 2003).

Müzik öğretmenliği, mesleğin genel adı olarak belli bir bütünlüğü ifade eder. Ancak bu bütünlük kendi içinde müzik eğitimi türlerine ve okul kademelerine gören

ayrışır (farklılaşır). Bu bakımdan müzik öğretmenliği yeterliklerinin önce genel çerçeve hâlinde belirlenmesine gerek vardır. Bu işlem sonunda ortaya çıkan yeterliklere müzik öğretmenliği genel çerçeve yeterlikleri denir. Bu genel çerçeve ortaya çıktıktan sonra onunla tutarlı olarak müzik eğitimi türlerine ve okul kademelerine göre alt çerçeveler belirlenir. Bundan sonra alt çerçeve yeterlikler ile genel çerçeve yeterliklerin ve bunları belirleme işlemlerinin sağlanması yapılır (Uçan, 2006, s.82).

Sevgi (2003)'ye göre, müzik öğretmenin sahip olması gereken yeterlikler şunlardır:

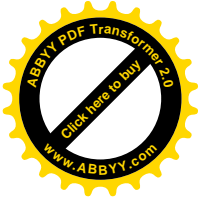
- Müzik yazısını doğru ve güzel yazabilme,
- Müzik yazısını doğru ve anlamına uygun okuyabilme-seslendirme,
- Dikey ve yatay oluşumları duyabilme,
- Çokseslilikteki örgüyü çözebilme,
- Stiller konusunda bilgilenme,
- Türk ve Dünya müzik tarihi konusunda bilgilenme,
- Müzik türlerini yeterince tanıma,
- Popüler müzikler konusunda yeterince bilgili olma,
- Müzik öğretmenli mesleğinin vazgeçilmez eşlik çalgılarını yaratıcı eşikleme anlayışıyla etkili kullanma,
- Geleneksel müziklerimizdeki makamsal-ölçüsel yapıları tanıma,
- Söz-müzik arasındaki ilişkiyi doğru kavrama,
- Söz ve müzik yaratabilme,
- Müziği derinlikli dinleme, yorumlamalara ilişkin eleştiriler yapabilme,

- Müzik sanatının psikolojik-sosyolojik temellerini kavrama,
- Öğretim yöntemleri konusunda yaratıcı olma,
- Müzik yazılımlarını ustaca kullanabilme, bu alandaki gelişmeleri sürekli izleme,
- Eğitim müziği, geleneksel müziklerimiz, dünya sanat müziği alanlarında çok geniş bir dağara sahip olma ve bu dağarı topluma kazandırma yolunda akılcı stratejiler geliştirme,
- Popüler olanla yetinmeyen, kalıcı değerlerin farkında olan bir anlayış kazanma ve kazandırmanın yollarını araştırma.

Milli Eğitim Bakanlığının Temel Eğitime Destek Projesi (TEDP) kapsamında yapılan çalışmada belirlenen “Müzik Öğretmenleri Özel Alan Yeterlikleri” şunlardır:

- Kulak Eğitimi Yapma
- Ses Eğitimi Yapma
- Şarkı Öğretimi Yapma
- Nota Öğretimi Yapma
- Çalgı Öğretimi Yapma
- Çalgı Çalma
- Müzik Topluluğu Kurma
- Çok Seslilik Eğitimi Yapma
- Müzikal Yaratıcılığı Geliştirme
- Zevk Eğitimi Yapma

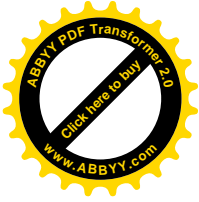
- Özel Öğretim Yöntemleri ile Müzik Öğretimi Yapma.

Müzik öğretmenliği yeterlikleri her zaman çok önemli ve öncelikli bir konudur. Çünkü bu konu müzik öğretmenlerinin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi, seçimini ve atamasını, görevlendirilmesini ve çalıştırılmasını, değerlendirilmesini ve yükseltilmesini doğrudan etkiler ve belirler. Bu bakımdan konu her zaman ve her yerde çok dikkatli, çok duyarlı ve çok özenli çalışmayı gerektirir (Uçan,2006, s.86).

1.6. Müzik Öğretmeni Yetiştiren Okullar ve Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programları

Müzik Öğretmeni; müzik eğitimi programları çerçevesinde uygulamaya konulan çeşitli programların uygulayıcısı, yürütücüsü, değerlendiricisi, hazırlayıcısı, geliştiricisi, sağlayıcısı ve planlayıcısı konumundadır. Bu görev, genelde ders içi ve ders dışı, giderek okul içi ve okul dışı tüm müzik eğitimi etkinliklerini kapsamaktadır. Müzik teknolojisinin son derece gelişmiş olmasına karşın müzik öğretmensiz bir müzik eğitimi düşünülememektedir. Müzik öğretmeni sınıftan başlayarak tüm okulun müzik eğitimini ve müziksel etkinliklerini düzenleyen, yönlendiren ve yürüten kişi olması nedeniyle bu etkinlikleri başarabilmesi için, müziksel bazı bilgi ve becerilerle donanmış olması kaçınılmazdır. Bu nitelik ve yeterliklere ulaşmak için müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinin programları(1739 sayılı) yasaya uygun olarak genel kültür, eğitim bilimleri ve müzik alanını kapsayacak şekilde düzenlenmiştir (Özen, 1998; s:57).

Müzik öğretmenliği kendine özgü bir meslektir. Müzik öğretmenliği eğitimi, bu mesleğe yönelen veya yöneltlen bireyleri müzik alanında öğretmenleştirme sürecidir. Bu süreç genel olarak müzik öğretmenliği mesleğinin gerektirdiği yeterlikler üzerinde odaklanır. Bunlara müzik öğretmenliği yeterlikleri denir. Bu bakımdan müzik öğretmenliği eğitimi, müzik öğretmenliği yeterliklerini kazandırma ve geliştirme sürecidir. Müzik öğretmenliği eğitiminin amacı, öğretmen adaylarına bu yeterlikleri kazandırmak ve kazanmış olan öğretmenlerin bu yeterliklerini geliştirmektir. Müzik öğretmenliği yeterlikleri, genel olarak hizmet öncesi eğitimle kazandırılır, hizmet içi eğitimle geliştirilir. Bu süreç belli ortamlarda belli

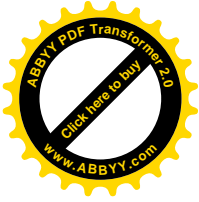

düzenlemeler çerçevesinde yürütülen belli programlarla gerçekleştirilir(Uçan, 2006, s.68).

Ülkemizde branş öğretmenliği kapsamında müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlar, üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Daları çatısı altında toplanmakta, yetenek sınavı sonrası öğrenim hakkı elde eden bireyler 4 yıl/8 dönemlik bir öğretim programından geçmekte ve bu programı başarı ile tamamlayanlara “müzik öğretmenliği” diploması verilmektedir. Öğrenim sürecinde “müzik öğretmeni adayı” olarak nitelenen bireyler mesleki alan bilgisi, pedagojik formasyon bilgisi ve genel kültür konularını içeren bir müzik öğretmenliği programında öğrenim görmektedir (Görsev, 2006).

Müzik öğretmenleri, üniversitelerde bulunan Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı tarafından yetiştirilir. Eğitim fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarının temel görevi, İlköğretim ve Ortaöğretim kurumlarına öğretmen yetiştirmek ve aynı zamanda sanat eğitiminin temel kavramlarını vermenin yanı sıra, müzik kuramları, ses eğitimi ve çalgı eğitimi alanlarına yönelik çeşitli konularda araştırmalara, müziksel yazma/müziksel yaratıcılığa ve müziksel ifadenin gelişmesine olanaklar sağlamaktır. Derslerde genel kültür, eğitim formasyonu, müzik kültürü kavramları dengeli bir biçimde ele alınarak gezi, gözlem, seminer ve konserlerle desteklenmektedir. Lisans öğrencileri, 2. ve 7. yarıyıldaki “Okul Deneyimi I-II” dersi ile 8. yarıyıldaki “Öğretmenlik Uygulaması” dersini ilköğretim, lise ve dengi okullarda yapmaktadır. Bunun amacı; öğretmen adaylarının mezun olmadan önce müzik öğretmenliği yapacağı ortamları tanımaları, sahip oldukları bilgilerini bu ortamlarda kullanarak eksiklerini tespit etmeleri ve öğretmenliğe yönelik davranış geliştirmelerini sağlamaktır (Dicle, 2009).

Müzik eğitiminin niteliği ve kalitesi de diğer alanlarda olduğu gibi müzik öğretmenin niteliğiyle doğru orantılıdır. Bu yüzden de eğitim sistemi içinde görev alacak müzik öğretmenlerinin iyi bir şekilde yetiştirilmesi, eğitim hizmetinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır.

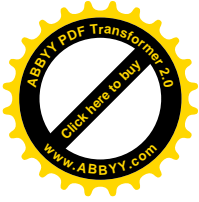

Türkiye’de amaçlı ve düzenli müzik eğitimi, imparatorluk döneminin ilk evrelerine kadar uzanan bir geçmişi olmasına karşın, çağdaş anlamda müzik öğretmeni yetiştirme işine ilk kez Cumhuriyet döneminin hemen başlarında 1924 yılında Ankara’da kurulan Musiki Muallim Mektebi’nde başlanmıştır (Uçan, 2005, s.46).” Bu kurum yalnızca orta dereceli okullar için müzik öğretmeni yetiştiren bir okul olarak kalmıştır (Kütahyalı, 1992; 861).

Cumhuriyet Yönetimi, Ulu Önder Atatürk’ün yönlendirmesiyle, bireylerimizi ve ulusumuzu çağdaş yaşamın gerekleri doğrultusunda ‘hızla değiştirip geliştirme’ ve ‘ulusal kültürümüzü çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma’ hedefleri doğrultusundaki işlevleri nedeniyle ‘örgün genel müzik eğitimine büyük önem vermiş, bunun temel gereği olarak ‘müzik öğretmeni yetiştirme’ işini öncelik ve ivedilikle ele almış, Cumhuriyetin ilanı üzerinden bir yıl bile geçmeden gerçekleştirdiği ilk köklü atılımlardan biri olarak, bu konuda gerekli kararları alıp, 1 Eylül 1924 tarihinde Musiki Muallim Mektebini kurmuştur. Bu mektep 1 Kasım 1924’de öğretime açılmıştır (Uçan, 1997).

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Bölümleri Müzik Öğretmenliği Programlarının tarihçesini Tufan (2004) şöyle özetlemiştir; ülkemizde müzik öğretmeni yetiştirme süreci, “Ortaokul ve liselerle öğretmen okullarına müzik öğretmeni yetiştirmek” amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olarak 1924’te Ankara’da Musiki Muallim Mektebi’nin açılmasıyla başlamıştır. 1980 yılına kadar müzik öğretmeni yetiştirme programını MEB’e bağlı eğitim enstitülerinin müzik bölümleri yürütmüşlerdir. Bu kurumun temel amacı orta dereceli okullar ile meslek okullarında, müzik derslerini okutacak, müzik eğitimi çalışmalarını yönetecek ve çevrelerine bu alanda rehber olabilecek nitelikte öğretmen yetiştirmektir.” Bu tarihten itibaren Eğitim Enstitüleri, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasası ile üniversitelerin eğitim fakültelerine dönüştürülmüş ve bünyesindeki müzik bölümleri bugünkü ismiyle Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalı adını almıştır.

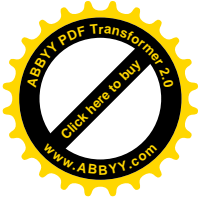
Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü 1969 yılına kadar Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurum olarak görev yapmıştır. 1969’da İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü,

1973’de İzmir Buca Eğitim Enstitüsü e 1981’de Bursa Eğitim Enstitüsünün açılmasıyla müzik öğretmeni yetiştiren kurum sayısı dörde ulaşmıştır. 1978’de eğitim enstitüleri “Yüksek Öğretmen Okulu” adını almış ve öğretim süresi dört yıla çıkmıştır (Çimen, 2004). Bu kurumlarda müzik öğretmeni yetiştirmede, nitelikleri birbirinden az çok farklı çeşitli programlar uygulanmış, çeşitli yaklaşımlar izlenmiştir (Uçan, 1994, s:41).

Ülkemizde Musiki Muallim Mektebinin kuruluşundan günümüze değin yaklaşık seksen yıllık “müzik öğretmeni yetiştirme” sürecinde çeşitli yaklaşımlarda bulunulmuş, birçok program tasarısı yürürlüğe konulmuş, bu tasarılar üzerinde değiştirme/yeniden düzenleme çalışmalarına yer verilmiştir. Musiki Muallim Mektebi’nin 1925 ve 1931 yılında yayınlanan talimatnameleri ve Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsünün 1944-1945 öğretim yılında yürürlüğe giren Müfredat Programı incelendiğinde, program tasarılarının asıl amacını; daha çok sanatsal niteliklerin öne çıkarıldığı, müzik öğretmeni yetiştirme yaklaşımının oluşturduğu görülmekte, daha sonra müzik öğretmenin eğitsel kimliğini önemseyen bir anlayışla hazırlanmış programların yürürlüğe konulması ve uygulanması yaklaşımlarına karşın, zaman zaman Musiki Muallim Mektebi’nin sanatsal ağırlıklı programlarının yoğun etkisi altında kaldığı bilinmektedir. (Çevik, 2004)

Türkiye’de Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında Eğitim Fakültelerinde başlatılan yeniden yapılanma süreciyle bazı düzenlemeler yapılmıştır. 1998-1999 eğitim-öğretim yılı itibariyle yeniden düzenlenen Öğretmen Yetiştirme Programlarında, aksayan yönleri gidermek ve Türkiye’nin 2003 yılından beri içinde yer aldığı “Avrupa Yüksek Öğretim Alanı” ortak asgari standartlarına ulaşmak için güncelleştirme çalışmaları yapılmıştır. Güncelleştirilen yeni programlar 2006-2007 akademik yılından itibaren uygulamaya girmiştir. Güncelleştirilen öğretmen yetiştirme programları dâhilinde bulunan müzik öğretmenliği programı, müzik alan bilgisi ve becerileri eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerini içermektedir (Müezzinoğlu, 2008).

1.7. Gitar Eğitimi

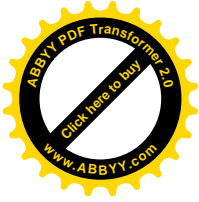
Çalgı eğitimi ve çalgı eğitiminin bir parçası olan klasik gitar eğitimi; öğrencilere çalım tekniklerini öğreterek gitarı çalabilme, eslik yapabilme, gitar çalmayı öğretebilme becerilerini kazandırmak için sistemli, planlı islenen bir süreçtir. Öğrencilerin estetik anlayış ve müzikalite sahibi bireyler olmalarına, bu sayede müzikal kimlik kazanmalarına, kendilerini müzik yoluyla ifade edebilmelerine rehberlik etmesinden dolayı, bu sürecin titizlikle uygulanması şarttır (Önder ve Yıldız, 2008).

Ülkemizde gitar eğitimi hem mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda (Konservatuvarlar, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri), hem de özengen müzik eğitimi (özel dersaneler ve özel dersler) bünyesinde yoğun bir şekilde sürmektedir. Ayrıca gitar ilk ve orta dereceli okullardaki müzik eğitimi derslerinde öğretmenlerin sıkça kullandığı bir çalgı olmuştur. Çünkü gitar, solo çalgı özelliğinin yanı sıra çok iyi bir eşlik çalgısıdır ve kolay taşınabilir (Erim, 2005, s:5).

Gitarı öğrenebilmek için öncelikle gitarı sevmek ve öğrenmeyi istemek gerekir. Bunun yanında iyi bir fiziki yapıya sahip olmalıdır (özellikle el yapısı, parmaklar ve tırnaklar) herkes belli bir yere kadar bir şeyler yapabilir ama iyi gitar çalabilmek için yetenek şarttır. İyi bir müzik kulağı ve sağlam bir ritim duygusu ilerlemeyi çabuklaştırır. Gitar öğrenmek isteyen kişi bilinçli ve sistemli bir çalışma alışkanlığına sahip olmalı, hırs ve kararlı olarak sabırla çalışmalıdır (Elmas, 1994; s:83).

Gitar öğretimi kullanılış, çalınış, amaçlarına uygun olarak farklı yöntemler uygulanarak yapılabilmektedir. Yaygın eğitim içinde dinleyerek, görerek, izleyerek, taklit ederek, sınama- yanılma yoluyla, tablatur sistemiyle; örgün eğitim içinde notasından, dinleyerek, görerek, izleyerek, tablatur tekniklerinden yararlanarak gerçekleştirilmektedir (Şahin, 2008).

Klasik gitar diğer çalgılar gibi her gün disiplinli çalışmayı gerektiren bir çalgıdır. Bu çalgıya düzenli olarak ayrılacak vakit ise öğrencinin durumuna göre değişmektedir.

Klasik gitar eğitiminde; öğrencinin sağ ve sol el tekniğinin istenilen seviyeye ulaşması, uygun seviyelerdeki çok sesli eserleri ve etütleri çalabilmesi, iyi bir ton elde edebilmesi, deşifre becerisinin gelişmesi, çaldığı eserler ve gitar tarihi hakkında yeterli bilgiye sahip olması hedeflenmektedir.

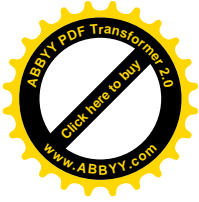
Yaygın eğitim içinde gitara ilgi duyarak öğrenmek isteyen kişiler, özellikle popüler müzik içinde kullanılan gitar çalma biçimlerini dinleyerek, izleyerek, taklit ederek, sinama-yanılma yöntemiyle gitar çalmayı öğrenmeye çalışmaktadırlar. Bu tür öğrenmelerde daha çok gitarı solo bir çalgı olarak kullanma, akorlarla söylenen şarkıya veya solo yapan enstrümana eşlik etme biçiminde çalma daha fazla görülmektedir. Örgün müzik eğitiminde ise, öğretim notasından öğretime dayalı olarak yapıldığı için metotlaşmış öğretim yöntemlerini kullanarak, gerektiğinde öğrencilerin fiziksel özelliklerine, ilgilerine, öğrenme amaçlarına göre uygun öğretim yöntemleri geliştirilebilir. (Küçüköncü, 2002:305)

1.8. Eğitim Fakültelerinde Verilen Gitar Eğitimi

Ülkemizde, müzik eğitimi bölümlerinin tümünde Türk ve Batı müziği çalgılarının birçoğunun eğitimi verilmektedir. Klasik gitar hem solo, hem de eşlik çalgısı olarak kullanılabilmesi bakımından ve mesleki müzik eğitiminde en etkin biçimde kullanılan çalgılardan birisi durumunda olduğundan, bu bölümlerdeki çalgı eğitiminin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır (Daşer, 2007).

Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Bireysel Çalgı Eğitimi'nin tanımı şöyledir: "Bireysel Çalgı Eğitimi dersi, aşamalı olarak teknik alıştırma ve etütleri, Türk ve Dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri, bireysel gelişmeye uygun olarak çalgıya özgü literatür ile okul müziği eğitiminde öğrenme-öğretme tekniklerini kapsar" (YÖK, 1998).

Halvaşi (1999), eğitim fakültelerinde verilen gitar eğitimini şöyle tanımlamaktadır: "Eğitim Fakültelerinde klasik gitar eğitimi, müzik öğretmenliği yapacak öğrencilere Bireysel Çalgı Eğitimi dersi içerisinde verilmektedir. Amaç, klasik gitarı seçen öğrencilere bir müzik öğretmeni için gerekli teknik ve yorumu öğretmek hatta bu

dalda gitar eğitimcisi olabilmeleri için lazım olan özellikleri kazandırmaktır. 3. ve 4. sınıfta orkestra dersi adı altında öğrenciler toplu çalmaya da yönlendirilmektedir. Öğrencilere meslek yaşamlarında kullanabilecekleri, solo gitar çalmanın yanı sıra gitarı eşlik çalgısı olarak kullanma, toplu çalma, müzik yapma konularında eğitim verilmektedir.”

1.9. Müzik Derslerinde Gitarın Kullanımı

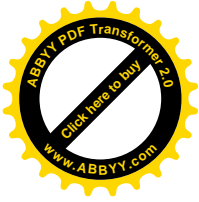
Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin, eğitimciler tarafından en çok yararlanılan temel kaynaklarından biridir. Öğretmenler aldıkları eğitim doğrultusunda, derslerinde çalgılarını kullanabilme ve bu yolla öğretimini gerçekleştirme olanağı kazanırlar. Çalgı eğitimi ile ses müziğini desteklemeye, eşlik etmeye, çok sesliliğe geçişe ve her şeyden önce bir müzik kültürü oluşturmaya katkıda bulunulur. Müzikte grup çalışmaları ve yardımlaşma, birlikte üretebilme duygusunu geliştirmektedir (Köz, 2007).

Bir müzik öğretmenin sesiyle veya çalgısıyla çocukların seveceği örnekler sunması gerekir. Şarkı söylemenin yanında, şarkılara, oyunlara, yürüyüşlere, eşlik etmek amacıyla çocukların çalabilecekleri çalgıların öğretilmesi gerekir (Çiçek, 2005, s.5).

Müzik öğretmeni, gitarı doğru bir teknikle ve iyi çalıyor olması koşulu ile gitardan çeşitli şekillerde yararlanabilir:

- a) Sınıfta şarkı söyletirken,
- b) Öğrettiği parçalara eşlik ederken,
- c) Ders içinde çalacağı parçalarla öğrencilerine zevk eğitimi yaparken,
- d) Sınıf çalgısı olarak öğrencilerine öğretirken,
- e) Eğitsel kol çalışmalarında grup çalışmaları yaparak (Elmas, s.11).

Köz, 2007’de yaptığı çalışmasında, öğretim elemanlarının, gitarı, ses genişliği, gürlüğü, çoksesliliğe elverişli yapısı, kullanılabilen ritmik yapılar ve efekt sesler

bakımlarından, okul şarkılarına eşlik etmede uygun bir çalgı olarak tanımladıklarını, öğretmenlik uygulamasına, müzik dersinin verimine ve öğrencilerin müzikal gelişimlerine olumlu katkı yapacağı görüşünde birleştiklerini ortaya koymuştur (Köz, 2007).

1.10. Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Müzik Öğretmenlerinde Bulunması Gereken Yeterlikler

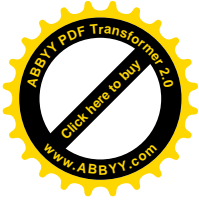
Müzik öğretmeni yeterliklerini alt çevreler halinde değerlendirirsek, öğretmen adaylarının eğitimleri sürece aldıkları bireysel çalgı eğitiminin türü doğrultusunda yeterlikleri değişmektedir. Bu araştırmada bireysel çalgı-gitar eğitimi alan öğretmen adayları arasında yapılacaktır.

İyi bir gitar eğitimcisi konusuna hâkim, pedagojik bilgisi olan, öğrencisine güven vererek yol gösteren bir kişilikte olmalı, müziği ve çalgıyı sevdirmeli, yönlendirmeli, öğrenci öğretmeninden bir şey öğrendiğini, kendisini geliştirebileceğini hissetmelidir(Elmas, s.94).

Gitarın çok yönlü bir çalgı oluşu, ana dal gitar eğitimi almış müzik öğretmenlerinin de çok yönlü olmasını gerektirmektedir. Gitar eğitimi almış müzik öğretmenleri, çalgısını iyi bir şekilde çalabilmeli, okul şarkılarına gitarıyla eşlik edebilmelidir. Bunların yanı sıra, öğrencilerine müziği sevdirep, enstrüman çalmaya heveslendirebilmelidir. Çalıştığı kurumlarda gitar orkestraları kurabilmeli, diğer gitar türleri (elektro gitar, bas gitar, akustik gitar vb.) hakkında da yeterli bilgiye sahip olmalıdır.

1.11. Problem Durumu

Meslek başarısını arttıran özelliklerden biri de “yeterlik algısı” dır. Her meslekte olduğu gibi bu durum, öğretmenlik mesleğinde de geçerlidir. Kişinin kendini yeterli hissetmesi mesleki başarısını doğru orantılı şekilde etkilemektedir. Öğretmen yetiştirme programlarında verilen eğitimin, öğretmen adaylarının kendilerini yeterli hissetmelerini sağlaması hedeflenen bir durumdur. Bu durum bütün branşlardaki öğretmen adayları için geçerlidir. Müzik öğretmenlerinin de mesleki başarılarını

arttıran faktörlerden biri yeterlik algısıdır ve bu algının müzik öğretmeni adaylarında, eğitimleri süresince gelişmesi beklenir. Yeterlik algısı gelişmiş müzik öğretmeni adaylarının, mesleklerinde aynı oranda başarılı olmaları beklenen bir durumdur. Müzik öğretmeni adaylarının eğitimleri süresince farklı ana dallarda yetiştiriliyor olmaları, onların meslek hayatları süresince, müzik derslerinde yardımcı olarak kullanacakları çalgıyı belirlemektedir. Kendilerini öğretmenlik mesleğinde yeterli hissetmeleri, sınıf ortamında kullanacakları çalgının olanaklarına göre değişmektedir.

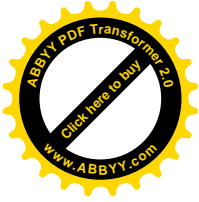
Yukarıdaki görüşlerden hareketle, “Müzik Öğretmenliği Programında Bireysel Çalgı-Gitar Öğrencilerinin Mesleki Yeterlik Algılarının Değerlendirilmesi” konusu, bireysel çalgı-gitar öğrencilerinin mesleğe ne kadar yeterli hissettiklerini öğrenmek, mesleğe yeterlik durumlarında sınıf, cinsiyet, mezun olunan okul, yaş, akademik başarı, fakülte gibi etkilerin ne oranda etkili olduğunu öğrenmek açısından eğitim literatürüne katkıda bulunması beklenmektedir. Bu kapsamda da araştırmanın problem cümlesini, “Müzik öğretmenliği programı bireysel çalgı eğitimi-gitar öğrencileri kendi mesleki yeterlikleri konusunda ne düşünmektedirler?” sorusu oluşturmaktadır.

1.12. Amaçlar

Araştırmanın genel amaçları aşağıda yer almaktadır:

Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki bireysel çalgı-gitar dersi alan öğretmen adaylarının demografik özellikleri ile “genel yeterlik” düzeylerinin karşılaştırılması amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

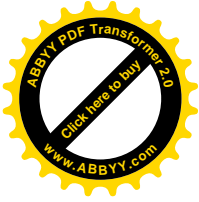
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, okula göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, yaşa göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, sınıfa göre farklılaşmakta mıdır?

- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, mezun olduğu okula göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, akademik olarak kendini başarılı bulma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre farklılaşmakta mıdır?

Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki bireysel çalgı-gitar dersi alan öğretmen adaylarının demografik özellikleri ile “özel alan yeterlik” düzeylerinin karşılaştırılması amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, okula göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, yaşa göre farklılaşmakta mıdır?

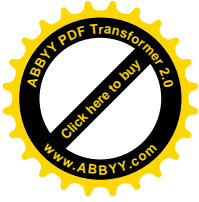

- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, sınıfa göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, mezun olduğu okula göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, akademik olarak kendini başarılı bulma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre farklılaşmakta mıdır?

Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki bireysel çalgı-gitar dersi alan öğretmen adaylarının genel yeterlikleri ile özel alan yeterlikleri arasındaki ilişki durumu nasıldır?

1.13. Önem

Öğretmen mesleki yeterlik algısının nasıl geliştiği ve hangi bileşenlerden oluştuğu, güçlü ve pozitif bir öğretmen yeterliği geliştirmeye yönelik hangi eğitim programlarının nasıl geliştirileceğinin belirlenmesi için oldukça önemlidir. Öğretmenliğe ilişkin mesleki yeterlik algısı, öğretmen yetiştirme sürecinde üzerinde önemle durulması gereken bir özelliktir. Bu nedenle yapılacak bu çalışma farklı

değişkenlerin belirtilen değişken üzerindeki etkililiğini ortaya koyması nedeniyle literatüre önemli katkılar sağlayacağından ötürü önemlidir.

1.14. Sayıtlar

Bu araştırmada;

1. İzlenen yöntemin araştırma problemini çözmek için uygun olduğu,
2. Veri toplama araçlarının bu araştırma için yeterince geçerli ve güvenilir olduğu,
3. Çalışmada yer alacak öğretmen adaylarının anket sorularına içtenlikle yanıt verdiği varsayılmaktadır.

1.15. Sınırlılıklar

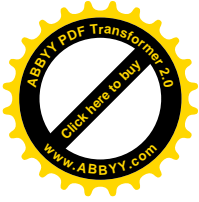
Araştırma;

1. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı ile,
2. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ve Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Gitar Anabilim dalında eğitim gören 3. Ve 4. Sınıf öğrencileri ile,
3. Ölçme aracı olarak, kullanılacak anket ile sınırlıdır.

1.16. Tanımlar

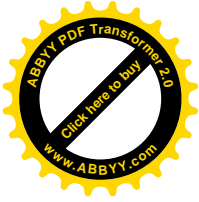
Mesleki Eğitim: Bireye belirli bir meslek alanıyla ilgili (sanat, endüstri, teknik, tarım, vb.) bilgi, beceri, alışkanlıklar kazandırmayı ve bu alandaki yeteneklerini türlü yönlerden geliştirmeyi amaçlayan, örgün ve yaygın eğitim kurumları aracılığıyla geliştirilen eğitime mesleki eğitim denir (Erden, 2008, s.194).

Müzik Eğitimi: Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müzikal davranışlar kazandırmaya ve onun müzikal davranışlarını değiştirme, geliştirme süreci (Say, 2002, s.360).

Çalgı Eğitimi: Çalgı öğretimi yoluyla bireyler ve toplumların devinişsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklikler oluşturma ya da yeni davranışlar kazandırma sürecine çalgı eğitimi denir (Uçan, 1994, s:23).

Gitar Eğitimi: Belli bir plan, program ve yöntem dâhilinde bireylere eğitim süreci içerisinde gitar alanında istendik davranışlar kazandırma biçimidir (Halvaşı, 1999).

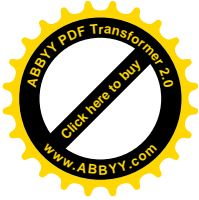
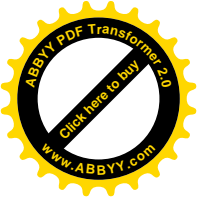
BÖLÜM II

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırma konusu ile ilgili bulunan, araştırmacıya çalışmalarında fikir veren araştırma ve tezler yer almaktadır.

Gürol (2002), tarafından yapılan araştırmada, okulöncesi eğitim öğretmenleri ve okulöncesi öğretmen adaylarının eğitimde Dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeyleri tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri ile okul öncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesine yönelik yapılmış araştırmada, eğitsel dramanın eğitimdeki yerinin önemi vurgulanarak okul öncesi öğretmenleri ile okul öncesi öğretmeni adaylarının eğitimde dramaya ilişkin görüş ve niteliklerinin düzeyleri belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, öğretmenler şu görüşleri belirtmiştir; drama öğretmeni hizmet içi eğitim, lisans ve lisansüstü yollarla seçilmelidir; fiziksel yetersizlik, uyulama eksikliği ve araç-gereç temini en çok karşılaşılan sorunlar arasındadır; hizmet içi eğitimin sayısı ve içeriği arttırılmalıdır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adayları ise; öğretim elemanları drama konusunda yeterlidirler; programda drama dersi gereklidir ve saati ile kredisi azaltılmamalıdır; fakülte'deki drama dersini, drama alanında yetişenler vermelidir görüşlerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarına göre ise; drama dersi aşamalı olarak iki ders şeklinde olmalıdır, drama konusunda lisansüstü eğitim artırılmalıdır, drama dersinin içeriği geliştirilmelidir, fiziksel ortamlar iyileştirilmeli, araç-gereç temini kolaylaştırılmalıdır.

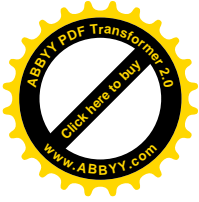
Akdağ ve **Walter** (2005), tarafından yapılan bu araştırma, Türkiye'de ki bir grup öğretmen adayının kendilerini bu meslekte ne kadar yeterli bulduklarının tespiti için yapılmıştır. Bu çalışmada araştırılan diğer bir durum ise, cinsiyet, öğretmenlik kademesi ve sınıflara göre yeterliliğin farklılaşıp farklılaşmadığıdır. Araştırmada Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy tarafından geliştirilen Öğretmenlik Yeterlik Duygusu (Teacher Sense of Efficacy) anketi Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim

Fakültesi ve Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulunda okuyan 1145 birinci ve son sınıf öğretmen adayı tarafından doldurulmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının yeterlik ortalaması 7.118 dir. Yeterlik duygusunun cinsiyete göre farklı olduğu, bayanların erkeklerden daha fazla kendilerini yeterli gördükleri belirlemiştir. Öğretmen adaylarının sınıf ve öğretmenlik kademe tercihinine göre ise bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Ercan (2006), tarafından yapılan araştırmada, Eğitim Fakülteleri İlköğretim bölümleri Sınıf öğretmenliği Programı son sınıf öğrencilerinin 1. Devre müzik derslerine yönelik yeterlikleri, lisans programlarında yer alan müzik 1-2 ve müzik öğretimi ders programı dikkate alınarak, öğrenci görüşlerine göre incelenip değerlendirilmiştir. Bu amaca ulaşmak için, Cumhuriyet Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi ve Uludağ Üniversitesi İlköğretim bölümleri son sınıf öğrencilerinin görüşleri, 1998 yılından beri uygulanmakta olan sınıf öğretmeni yetiştirme programı göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. Veriler anket formuyla toplanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmeni adayları, müzik eğitimi derslerinde öğrenmiş oldukları konuları, nitelikli bir öğretmen olmada tamamen etkili bulmuşlardır. Ancak yine de sınıf öğretmeni adayları, ilköğretim 1. Devre müzik derslerine kendilerinin değil müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu düşünce de, sınıf öğretmeni adaylarında, bilgi eksikliğinin kendilerinde özgüvenlerinin oluşmasını olumsuz yönde etkilediği sonucunu ortaya koymaktadır.

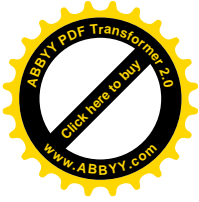
Gündoğdu (2006), tarafında yapılan bu araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk ve orta dereceli kurumlarda çalışmakta olan müzik öğretmenlerinin düşüncelerine göre, alanda görev yapan müzik öğretmenlerinin sahip oldukları mesleki alan yeterlik seviyeleri belirlenmiştir. Araştırma için gerekli verileri toplayabilmek için "Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlik Anketi" kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre müzik öğretmenlerinin kulak eğitimi ve ses eğitimi yeterliklerine sahip oldukları, fakat bununla birlikte teknik açıdan eksiklikleri olduğu görülmektedir. Çalgı eğitimi yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin piyanoyu etkin bir biçimde kullanmadıkları, bununla birlikte okul çalgılarından herhangi birini yeterli düzeyde kullanabildikleri

ancak çalgı topluluğunda çalma ve çalgı topluluğu yönetme yeterliklerinde eksikler bulunmaktadır. Toplu söyleme ve toplu çalma yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin tek sesli koro oluşturma ve çalıştırmada yeterli oldukları ancak çok sesli koro çalıştırmada yeterlik seviyelerinin yüksek olmadığı, müzikal yaratıcılık yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin üretkenliğe yönelik yetkilerde yetersiz kaldıkları görülmektedir. Özel öğretim yöntemleri ile müzik yapma alanında ise özel öğretim yöntemlerini bilmedikleri ve kullanmadıkları, genel müzik bilgisi ve kültürü konusunda yeterli oldukları, teknoloji ve materyal geliştirme alanında yeterli oldukları fakat bununla birlikte eksiklerinin olduğu saptanmıştır.

Altaş (2006), tarafından yapılan bu araştırmada, anasınıfı öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik algıladıkları yeterlikleri, karşılaştıkları problemleri ve müzik eğitimi ortamlarına yönelik düşünceleri tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilere ulaşmak için, İstanbul'da Kadıköy, Maltepe, Kartal ilçelerinde bulunan 58 ilköğretim okulunda görev yapan 110 anasınıfı öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; anasınıfı öğretmenlerinin çocuklarla birebir ya da grup halinde iletişim ve gözlemlerinde kendilerini başarılı bulmakta; büyük oranda anasınıfında müzik eğitime yönelik kendilerini yeterli gören anasınıfı öğretmenlerinin yarısı, kendilerini yeterli gördükleri bu donanıma lisans eğitiminde aldıkları müzik eğitiminin katkı sağlamadığını düşünmekte; katıldıkları hizmet içi eğitimlerin müzik eğitimlerine doğrudan katkı derecesinin çok yeterli olduğunu belirtmektedir.

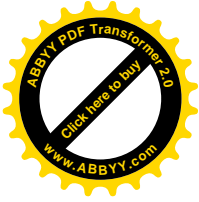
Bağcı (2007), tarafından yapılan bu araştırmada, Türkçe Öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencilerinin mesleki, kültürel ve bilgi bakımından yeterlikleri tespit edilmiştir. Bu amacın tespiti için, Türkçe öğretmenlerinden beklentileri belirlemek amacıyla 20 okul müdürüne, 100 ilköğretim ikinci kademe öğrencisine, 100 veliye anket uygulanmıştır. Eğitim fakültelerinin ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın beklentileri kaynaklardan tespit edilmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının yeterlik düzeylerini belirlemek için Gazi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Ahi Evran Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencilerden tesadüfi yöntemle seçilmiş 200 kişiye anket uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; eğitim

fakültelerinin ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın Türkçe öğretmenlerinden beklentilerinin yeterli araştırmalara dayanmadığı tespit edilmiş; Türkçe öğretmeni adaylarının mesleki, kültürel ve bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu; öğrenci, veli ve okul müdürlerinin kendilerinden beklentilerinden Türkçe öğretmeni adaylarının habersiz olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır ve bu tespitler neticesinde çözüm önerileri sunulmuştur.

Akar (2007), tarafından yapılan bu araştırmada, İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Verdikleri Değeri ve Mesleki Yeterlikleri üst düzeye çıkarabilmeleri konusunda karşılaşılan problemleri Uşak Üniversitesi öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda tespit ederek, bu problemi ortadan kaldırmak için neler yapılabileceği ortaya koyulmuştur. Bu araştırmadaki verileri sağlamak amacıyla, Uşak Üniversitesinde 2006-2007 öğretim yılında öğrenim görmekte olan Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü son sınıf öğrencilerine 50 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda Sosyal Bilgiler Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin meslek hayatlarında daha duyarlı ve yeterli bilgiye sahip olabilmesi anket sorularındaki tutum ve görüşlerle ortaya konulmuş ve çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

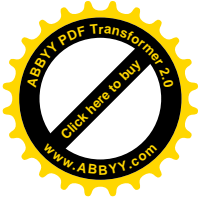
Köksal (2008), tarafından yapılan bu araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü yetkilileri, okul müdürleri ve öğretmenlerin yeni öğretmenlik yeterliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın veri kaynağını Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ve "Öğretmen Mesleği Genel Yeterlikleri"nin pilot uygulamasının yapıldığı okullarda görev yapan okul müdürleri, öğretmenler ve Bakanlıkta ilgili birimde çalışan yetkililer oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere dayanarak; yapılan çalışmaların öğretmenlere, okula, Bakanlığa ve eğitimin niteliğinin artmasına yönelik olumlu katkılar sağlandığı, bu yüzden de uygulamanın tüm Türkiye'de gönüllülük esasına uygun olarak devam etmesi sonucu ortaya çıkmıştır.

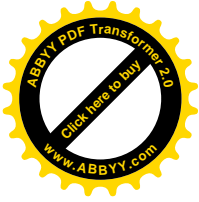
Çapri ve **Çelikkaleli** (2008), tarafından yapılan bu araştırmada, öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançları cinsiyet, program ve fakültele göre incelenmiştir. Araştırma grubunu, Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi son sınıfta okuyan ve mezun olabilecek olan 158’i erkek (%63,2), 92’si ise bayan (%36,8) olmak üzere toplam 250 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına, “Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği (ÖİTÖ)”, “Aday Öğretmenin Kendine İlişkin Yeterlik Algısı Ölçeği (AÖKİYAÖ)” ve araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda; öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumları üzerinde cinsiyetin önemli bir etkisi olduğu, program ve fakülte değişkenlerinin ise anlamlı bir etkisinin olmadığı bulunmuştur. Öğretmen adaylarının yeterlik inançları üzerine ise, cinsiyet, program ve fakülte değişkenlerinin anlamlı bir etkisinin bulunduğu görülmüştür.

Küpana (2008), tarafından yapılan bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyano pedagojisine yönelik algıladıkları yeterlikleri belirlenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilere ulaşmak için, Marmara ve Gazi Üniversitesinde 3. ve 4. sınıflarda okuyan 112 müzik öğretmeni adayına anket uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, müzik öğretmeni adaylarının piyano literatürünü ve piyano eğitimi literatürünü bilmede kendilerini yeterli bulma düzeyleri oldukça düşüktür ve müzik öğretmeni adaylarının çeşitli yaş gruplarına yönelik piyano öğretiminde ve piyano başlangıç metotlarını bilmede kendilerini yeterli bulma düzeyleri beklentileri karşılamamaktadır.

Teltik (2009), tarafından yapılan bu araştırmada, İstanbul ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yeterlik algılarının, tükenmişlik ve iş doyum düzeylerinin bazı değişkenlere (yaş, eğitim düzeyi, mesleki kıdem, gelir durumu, okul türü, eğitim verilen yaş grubu, sınıftaki öğrenci sayısı ve okuldaki branş dersi sayısı) göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek, tükenmişlik, iş doyum ve mesleki yeterlik algısı arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu inceleme için, İstanbul ilinde ki, Kadıköy, Maltepe, Üsküdar, Beşiktaş, Şişli, Küçükçekmece ve Gaziosman Paşa ilçelerinde ki anaokullarında, 2007-2008 ve 2008-2009 eğitim- öğretim

yıllarında, M.E.B.'e bağlı bağımsız ve özel anaokullarında görev yapan basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 258 okul öncesi öğretmenine ulaşılmıştır. Araştırma verileri; “kişisel bilgi formu”, “Maslach Tükenmişlik Envanteri”, “Minnesota İş Doyum Ölçeği” ve “Öğretmenlik Meslek Algısı Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırma bulguları mesleki yeterlik algısı düzeyinde eğitim düzeyi değişkeninde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol açtığını, yaş, gelir düzeyi, mesleki kıdem, okul türü, okuldaki öğretmen sayısı, sınıftaki öğrenci sayısı, eğitim verilen yaş grubu ve branş dersi sayısı değişkenlerinin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa yol açmadığını ortaya koymuştur.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine göre, öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri ve müzik öğretmenliği mesleği özel alan yeterliklerini ortaya koyma ve bu iki değişkenle, uygulamaya katılan öğretmen adaylarının demografik özellikleri arasında ki, birlikte değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçladığından “ilişkisel tarama modeli” bir araştırmadır (Karasar, 2007, s:81).

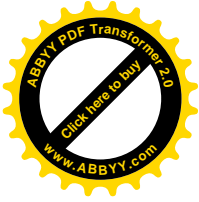
3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Bireysel Çalgı-Gitar Ana Dalında eğitimine devam eden müzik öğretmeni adayları oluşturmuştur.

Bu araştırmanın örneklem grubunu ise, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans Programlarında, bireysel çalgı-gitar ana dalında eğitim gören 3. ve 4. sınıflarında eğitim gören 25 müzik öğretmeni adayı oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ve Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Lisans Programları'nda öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının yeterlik algılarını belirleyebilmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmış “Müzik Öğretmeni Adayları Mesleki Yeterlik Algısı Değerlendirme Anketi” kullanılmıştır (Ek:1).

“Müzik Öğretmeni Adayları Mesleki Yeterlik Algısı Değerlendirme Anketi”nin hazırlama aşamasında, öncelikle konuyla ilgili ulaşılabilen tüm kaynaklar taranmış ve müzik öğretmenlerinde olması gereken genel ve özel yeterlik ölçütleri toplamıştır. Belirlenen mesleki yeterlik ölçütleri, uzman görüşleri alınarak, bu görüşler doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir.

“Müzik Öğretmeni Adayları Mesleki Yeterlik Algısı Değerlendirme Anketi” üç bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümü araştırmaya katılanların demografik özelliklerine ilişkin 5 soru ve Akademik düşüncelerine ilişkin 5 sorudan oluşmaktadır.

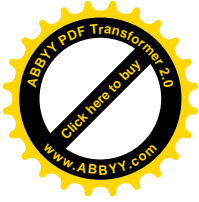
İkinci bölümde öğretmen adaylarının genel yeterlik algılamalarını ölçmek için araştırmacı tarafından geliştirilen 36 maddelik “Genel Yeterlik Anketi” kullanılmıştır. Genel Yeterlik Anketinde 15, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 ve 36. maddeleri olumsuz soru olduğundan ters kodlama ile analize dahil edilmiştir.

Üçüncü bölümde öğretmen adaylarının özel alan yeterlik algılamalarını ölçmek için, yine araştırmacı tarafından geliştirilen 24 maddelik “Özel Alan Yeterlik Anketi” kullanılmıştır. Özel Alan Yeterlik Anketinde olumsuz soru bulunmamaktadır.

Anketlerde bulunan her soru Likert tipi beşli derecelendirmeye göre düzenlenmiş, seçeneklere 1-5 arasında puan verilmiştir. Tümüyle katılıyorum 5, katılıyorum 4, kararsızım 3, katılmıyorum 2, hiç katılmıyorum 1. Anket sonuçları $5.00-1.00=4.00$ puanlık bir genişliğe dağılmışlardır. Anketin güvenilirliğinin test edilmesinde Alfa Katsayısından (Cronbach’s Alfa) yararlanılmıştır. Yapılan analizlerde 25 katılımcıdan elde edilen veriler kullanılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

“Müzik Öğretmeni Adayları Mesleki Yeterlik Değerlendirme Anketi”, ilgili makamlardan gerekli izinler alındıktan sonra (Ek:2), 2009-2010 öğretim yılında, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Lisans

Programları 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören bireysel çalgı-gitar ana dalındaki öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Uygulama süresi her aday için 10 dakikayı geçmemiştir. Müzik öğretmeni adayları anketin uygulamasında azami dikkat ve titizlik göstermişlerdir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 17.0 programı kullanılmıştır. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları (Frekans, Yüzde, Ortalama, Standart sapma) kullanılmıştır. Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup durumunda, parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında Mann Whitney U test kullanılmıştır. Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında ikiden fazla grup durumunda, parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. İki niceliksel verinin karşılaştırılmasında durumlarda Spearman Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Genel güvenilirlik ve alt boyutların güvenilirliği için Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Sonuçlar % 95 güven aralığında, anlamlılık $p < 0,05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

3.5.1. Genel Yeterlik Anketine İlişkin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Tablo 1. Boyutlara Göre Maddelerin Dağılımı

Boyut	Madde no	Madde	
Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim	1.	Müzik öğretmeni adayı olarak ben ve diğer arkadaşlarımın mesleğimizi iyi şekilde yapabileceğimize inanıyorum.	
	2.	Zamanla mesleki yeterliğimi geliştirebilirim.	
	3.	Mesleğimle ilgili araştırma yapabilirim.	
	4.	Mesleğimde uzmanlaşmak isterim.	
	8.	Mesleki becerilerimi geliştirebilirim.	
	10.	Gerektiğinde mesleğimde teknolojiden yararlanabilirim.	
	11.	Öğretmenlik mesleğini zevk alarak yapacağımı biliyorum.	
	12.	Lisans eğitimin süresince almış olduğum derslerin öğretmenlik mesleğine uygun olarak verildiğine inanıyorum.	
	13.	Lisans eğitimin süresince alacak olduğum derslerin öğretmenlik mesleğine uygun olarak verildiğine inanıyorum.	
	14.	Gelecekte yapacağım işle ilgili bilgi ve becerilerimi yeterli buluyorum	
	15.	Meslek yaşantımda eğitim teknolojilerini kullanmakta güçlük çekmeyeceğimi düşünüyorum.	
	16.	Mezun olduktan sonra benden beklenenlerin farkındayım.	
	17.	Okul dışı etkinliklerimde mesleğimde gelişimimi destekleyecek çalışmalar yapmanın gerekli olduğunu biliyorum.	
	20.	Mesleki yeterliğimin zaman içinde gelişeceğine inanıyorum.	
	21.	Mesleğimde, teknolojiden yararlanırken zorlanacağımı düşünüyorum.	
	22.	Lisans eğitimin süresince almış olduğum derslerin öğretmenlik mesleğine hazırlayıcı nitelikte olduğunu düşünmüyorum.	
	23.	Lisans eğitimin süresince alacak olduğum derslerin öğretmenlik mesleğine hazırlayıcı nitelikte olduğunu düşünmüyorum.	
	24.	Mesleğimin gelişimi için okul içi yapılan çalışmaların yeterli olduğunu düşünüyorum.	
	25.	Lisans eğitimimi tamamladıktan sonra öğretmenlik mesleğini zorunlu olduğum için yapacağımı düşünüyorum.	
	26.	Mesleki yeterliğimi geliştirebilmek için zamana ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.	
	Öğrenciyi Tanıma	27.	Gelecekte yapacağım işle ilgili bilgi ve becerilerimi yeterli bulmuyorum.
		28.	Mesleğimde teknolojiden yararlanmanın, bir gereksinim olduğunu düşünmüyorum.
		29.	Mezun olduktan sonra benden beklenen gerekliliklerin bilincine, yeterli düzeyde sahip olduğumu düşünmüyorum.
		31.	Mesleğimi, bütün yaş gruplarında yapabileceğim konusunda kendimi hazır hissediyorum.
		32.	Mesleğim süresince, farklı sosyo-kültürel yapıda öğrencilerle karşılaşabileceğim konusunda kendimi hazırlıklı hissediyorum.

Öğretme ve Öğrenme Süreci	6.	Mesleğimle ilgili konularda yaratıcı düşünebilirim.
	5.	Okul deneyimi derslerinde mesleğimin uygulamasını yaparım.
	7.	Mesleğimle ilgili düşünmeyi severim ve soyut kavramları öğretebilirim.
	18.	Gelecekte, konuyla ilgili içeriği, her seviyede ki öğrencilere başarılı bir şekilde öğretebileceğime inanıyorum.

Okul, Aile ve Toplum İlişkileri	9.	Görev ve sorumluluk alabilirim.
	19.	Gerginliklerin yükseldiği durumlarda bile, öğrenci velileri ile olumlu ilişkiler kurabileceğime inanıyorum.
	30.	Mesleğimi, farklı bölgelerde, farklı kültürlere rağmen başarılı bir şekilde yapabileceğimi düşünüyorum.
	33.	Okullardaki eğitsel kol çalışmalarına katılmanın ve projeler üretip, bu projelere destek olmanın mesleğimin bir gerekliliği olduğunu düşünüyorum.
	34.	Toplumsal sorunların çözümünde öğretmenlerin üstlenmesi gereken sorumlulukların bilincindeyim.
	35.	Mesleğimin yanı sıra, gönüllü olarak okuma-yazma öğretmek, Türkçe öğretmek, çocuk esirgeme kurumları gibi kuruluşlarda eğitim vermek gibi, hizmetleri, zevk alarak yapabileceğimi düşünüyorum.
36.	Toplumsal sorunların çözümünde öğretmenlerin üstlenmesi gereken sorumluluk bilincinin yeterli düzeyde olduğunu düşünüyorum.	

Tablo 2. Güvenilirlik Değeri

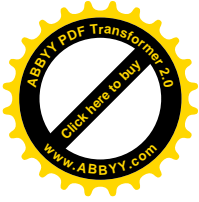
	Cronbach's Alpha	Soru sayısı
Genel Yeterlik	0,908	36
Mesleki Gelişim	0,852	23
Öğrenciyi Tanıma	0,858	2
Öğrenme ve Öğretme Süreci	0,798	4
Okul, Aile Toplum İlişkileri	0,756	5

36. madde olan “Toplumsal sorunların çözümünde öğretmenlerin üstlenmesi gereken sorumluluk bilincinin yeterli düzeyde olduğunu düşünmüyorum” maddesi güvenilirliği aşırı düzeyde düşürdüğü için çalışmadan çıkarılmıştır. Genel Yeterlik Anketinin güvenilirliği %90,8 olarak bulunmuştur. Genel Yeterlik Anketi yüksek düzeyde güvenilirliktedir. Genel Yeterlik ölçeği t boyutlarından Mesleki Gelişim boyutu güvenilirlik düzeyi 0,852; Öğrenciyi Tanıma boyutu güvenilirlik düzeyi 0,858; Öğrenme ve Öğretme Süreci boyutu güvenilirlik düzeyi 0,798; Okul, Aile Toplum İlişkileri boyutu güvenilirlik düzeyi 0,756 olarak bulunmuştur.

3.5.2. Özel Alan Yeterlikleri Anketine İlişkin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Tablo 3. Boyutlara Göre Maddelerin Dağılımı

Boyut	Madde no	Madde	
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	4.	Kendimi <u>çalgı eğitimi</u> konusunda yeterli buluyorum.	
	5.	Kendimi <u>ses eğitimi</u> konusunda yeterli buluyorum.	
	6.	Kendimi <u>kulak eğitimi</u> konusunda yeterli buluyorum.	
	7.	Kendimi <u>toplu söyleme</u> konusunda yeterli buluyorum.	
	8.	Kendimi <u>toplu çalma</u> yeteneği konusunda yeterli buluyorum.	
	9.	Kendimi <u>müzikal yaratıcılık</u> konusunda yeterli buluyorum.	
	10.	Kendimi <u>özel öğretim yöntemleri ile müzik eğitimi verme</u> konusunda yeterli buluyorum.	
	Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	15.	Gitarın, müzik derslerinde müzik öğretmenleri tarafından kullanımının, müzik derslerini daha ilgi çekici hale getirdiğine inanıyorum.
		16.	Gitarın müzik derslerinde, öğretmen tarafından, kullanılmaya en uygun çalgı olduğunu inanıyorum.

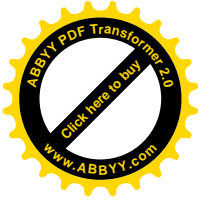

17. Gitar çalan müzik öğretmenlerinin diğer branşlardaki müzik öğretmenlerine göre daha avantajlı olduğunu inanıyorum.
18. Lisans eğitimim süresince almakta olduğum Bireysel Çalgı-Gitar dersinin, haftada 1 saat olmasının, mesleki gelişimim açısından yeterli olduğunu düşünüyorum.
19. Gitar kullanarak, okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapmak konusunda kendimi yeterli buluyorum.
20. Öğretmenlik uygulaması derslerinde gitarı sınıf çalgısı olarak kullanmaya yönelik yeteri derecede uygulama yaptığımı düşünüyorum.
21. Öğretmenlik uygulaması derslerinde gitarı eşlik çalgısı olarak kullanmaya yönelik yeteri derecede uygulama yaptığımı düşünüyorum.
22. Farklı müzik türlerinde gitarın kullanımı konusunda yeterliliğe sahip olduğumu düşünüyorum.

23. Gitarın eşlik çalgısı olarak kullanılmasının, eşliğin ritimsel yapısı itibari ile öğrenciyi derse karşı motive edebileceğini düşünüyorum.
24. Gitarın, öğretmenin sınıfta dolaşabilmesine ve bu sayede sınıf hâkimiyetini kaybetmemesine olanak sağlaması bakımından müzik öğretmenleri için ideal bir eşlik çalgısı olduğunu düşünüyorum.

Müzik Öğretmeni
Adayları Genel Alan
Yeterlikleri

1. Müzik öğretmenliği mesleğinin diğer öğretmenlik türlerine göre farklı özellikler gerektirdiğine inanıyorum.
 2. İleride öğretmenlik yapacağım alanı tanyorum.
 3. Müzik öğretmenliği mesleği için kendimi hazır buluyorum.
 11. Kendimi genel müzik bilgisi ve kültürü konusunda yeterli buluyorum.
 12. Kendimi teknolojik araçları müzik eğitiminde kullanma konusunda yeterli buluyorum.
 13. Kendi materyal geliştirme konusunda yeterli buluyorum.
 14. Kendimi müzik tarihi konusunda yeterli buluyorum.
-

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

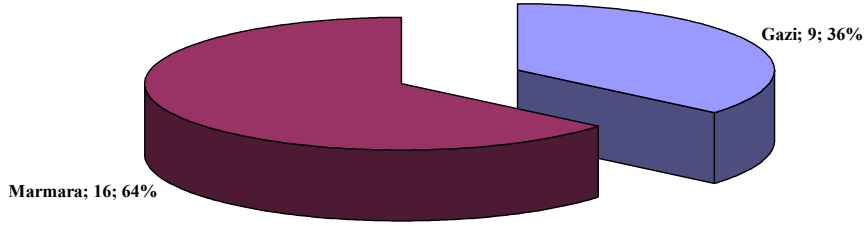
Bu bölümde, sırasıyla araştırma evrenindeki örneklem grubunun demografik özellikleri ve özel ve genel yeterlik anketine ilişkin bulgular ile bunların yorumlarına yer verilmiştir.

4.1. Öğretmen Adaylarına İlişkin Demografik Özelliklerine ve Eğitimlerine İlişkin Bulgular

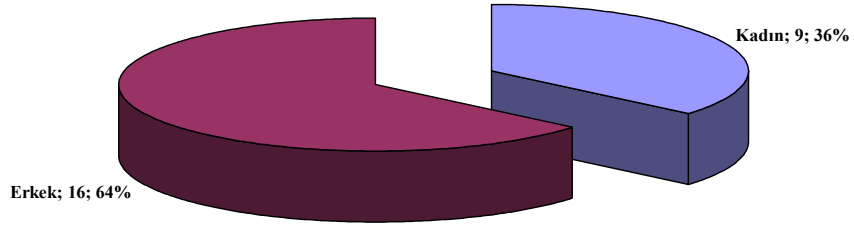
Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

		N	%
Okul	Gazi	9	36,0
	Marmara	16	64,0
Cinsiyet	Kadın	9	36,0
	Erkek	16	64,0
Yaş	17-21	7	36,8
	22 ve üstü	12	63,2
Sınıf	3. Sınıf	12	48,0
	4. Sınıf	13	52,0
Mezun olunan lise	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	63,6
	Genel Lise	3	13,6
	Meslek Lisesi	1	4,5
	Anadolu Lisesi	2	9,1
	Diğer	2	9,1

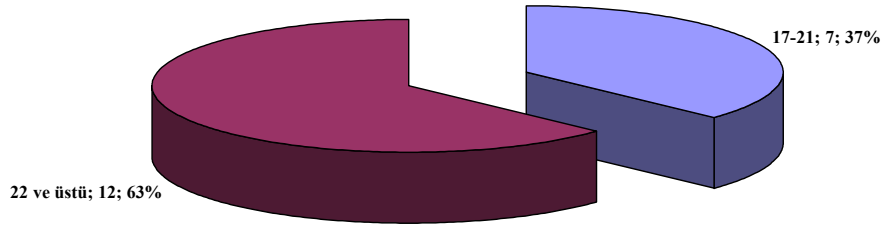
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 9'u (%36) Gazi Üniversitesinde; 16'sı (%64) Marmara Üniversitesinde öğrenim görmektedir. Öğretmen adaylarının 9'u (%36) Kadın; 16'sı (%64) erkektir. Öğretmen adaylarının 7'si (%36,8) 17-21 yaş grubunda; 12'si (%63,2) 22 ve üstü yaş grubundadır. Öğretmen adaylarının 12'si (%48) 3. sınıf; 13'ü (%52) 4. sınıfta öğrenimine devam etmektedir. Öğretmen adaylarının 14'ü (%63,6) Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi; 3'ü (%13,6) Genel Lise; 1'i (%4,5) Meslek Lisesi; 2'si (%9,1) Anadolu Lisesi; 2'si (%9,1) diğer lise mezunudur.

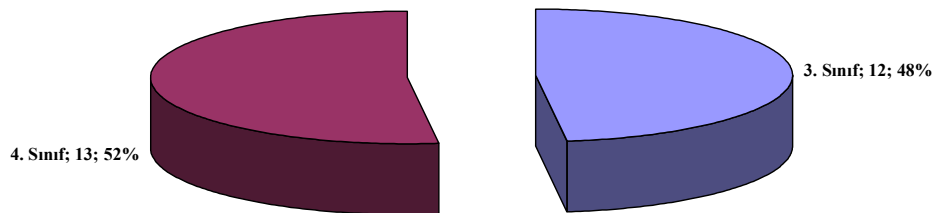
Şekil 1. Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördüğü Üniversitelere Göre Dağılım Grafiği

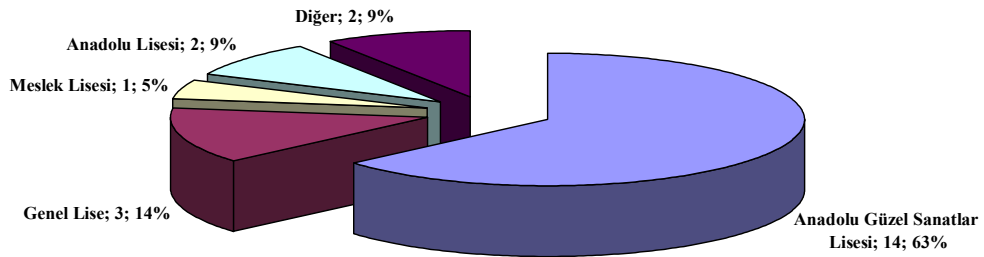
Şekil 2. Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Dağılım Grafiği

Şekil 3. Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre Dağılım Grafiği

Şekil 4. Öğretmen Adaylarının Öğrenime Devam Ettiği Sınıflarına Göre Dağılım Grafiği

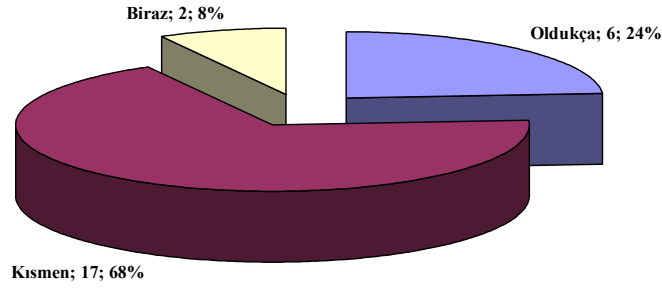
Şekil 5. Öğretmen Adaylarının Mezun Olduğu Lisenin Türüne Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi ve Öğretmenlik Özelliklerine Göre Dağılımı

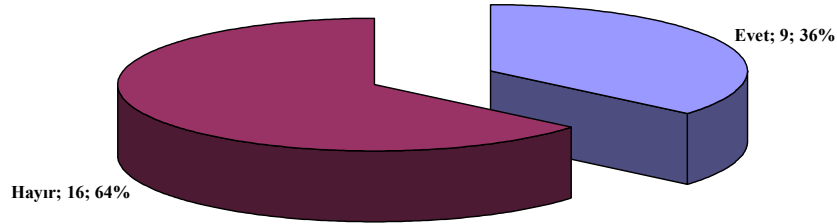
		N	%
Akademik olarak kendinizi başarılı buluyor musunuz?	Oldukça	6	24,0
	Kısmen	17	68,0
	Biraz	2	8,0
Ailenizde müzikle uğraşan başka kişiler var mı?	Evet	9	36,0
	Hayır	16	64,0
Ailenizde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler var mı?	Evet	12	48,0
	Hayır	13	52,0
Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalıyor muydunuz?	Evet	16	64,0
	Hayır	9	36,0
Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyiminiz oldu mu?	Evet	11	44,0
	Hayır	14	56,0
Kişilik özellikleriniz ya da yapabilirlikleriniz açısından kendinizi öğretmenlik mesleğine yatkın hissediyor musunuz?	Evet	25	100,0

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 6'sı (%24) akademik olarak kendini oldukça başarılı bulduğunu; 17'si (%68) akademik olarak kendini kısmen başarılı bulduğunu; 2'si (%8) akademik olarak kendini biraz başarılı bulduğunu söylemiştir. 9'unun (%36) ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerde vardır. 12'sinin (%48) ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan başka kişilerde vardır. 16'sı (%64) Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çaldığını belirtmiştir. 11'i (%44) Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olduğunu belirtmiştir.

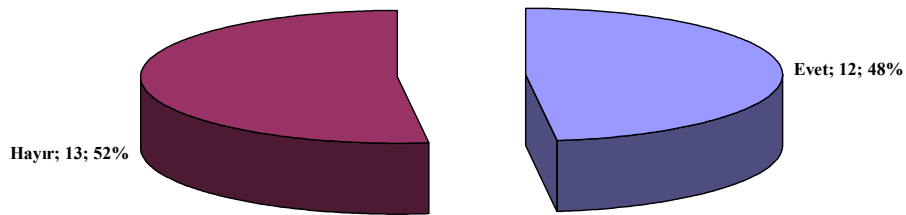
25'i (%100) Kişilik özellikleri ya da yapabilirlikleri açısından kendisini öğretmenlik mesleğine yatkın hissettiğini söylemiştir.

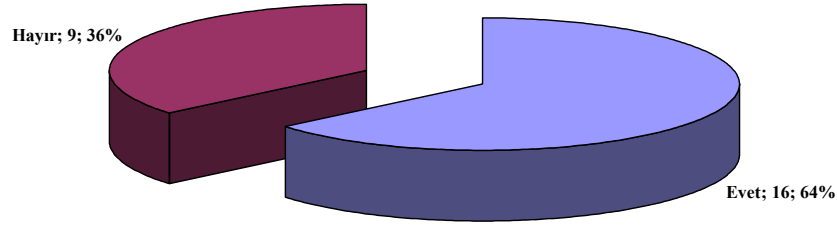
Şekil 6. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Kendilerini Başarılı Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Şekil 7. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Ailesinde Müzikle Uğraşan Başka Kişilerin Olma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

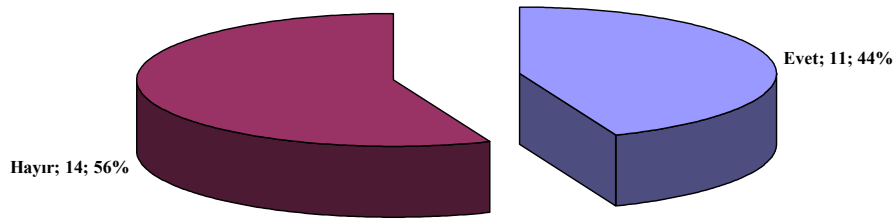

Şekil 8. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Ailesinde Öğretmenlik Mesleği ile Uğraşan veya Uğraşmış Kişilerin Olma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Şekil 9. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Gitar Çalma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyiminiz oldu mu?

Şekil 10. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce veya Öğrenimin Süresince mesleki Deneyimi Olması Durumuna Göre Dağılım Grafiği

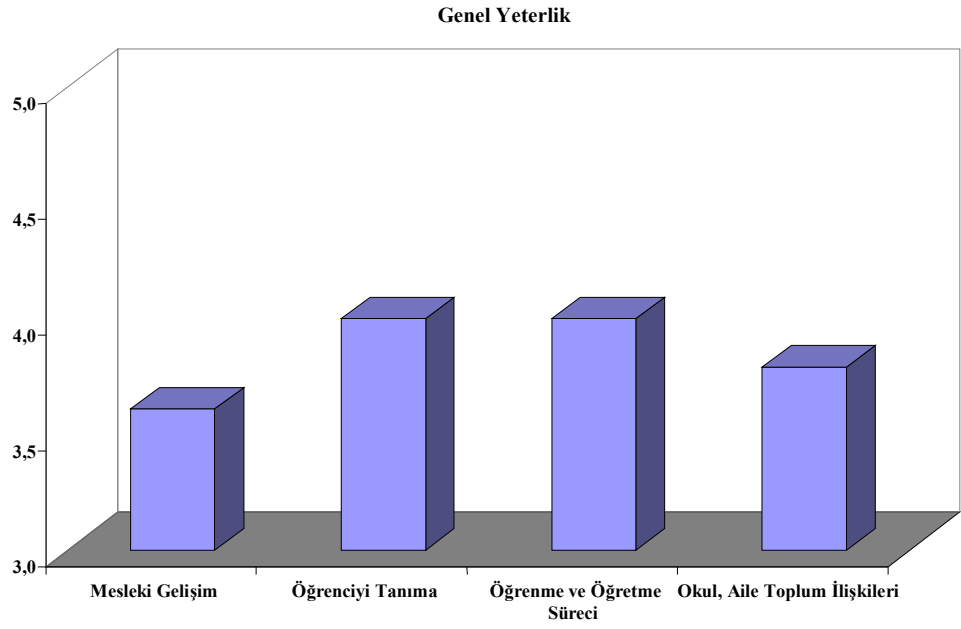
4.2. Genel Yeterliğin Dağılımına İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri ile demografik özelliklere ve eğitim özelliklerine göre değişimi incelenmiştir.

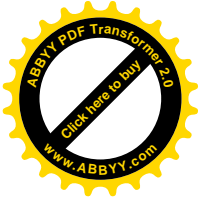
Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeyleri

Boyut	N	Ort	S.s	Min.	Max.
Genel Yeterlik	25	3,71	0,40	3,19	4,53
Mesleki Gelişim	25	3,61	0,42	3,00	4,61
Öğrenciyi Tanıma	25	4,00	0,74	3,00	5,00
Öğrenme ve Öğretme Süreci	25	4,00	0,54	3,25	5,00
Okul, Aile Toplum İlişkileri	25	3,79	0,48	3,00	4,71

Araştırmaya katılan օğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri ortalaması 3,71 olarak bulunmuştur. Mesleki Gelişim düzeyleri ortalaması 3,61; օğrenciyi Tanıma düzeyleri ortalaması 4; օğrenme ve օğretme Süreci düzeyleri ortalaması 4; Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri ortalaması 3,79 olarak bulunmuştur. Bu durum, օğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeylerinin ortalamasının üzerinde ve pozitif yönde yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca օğretmen adaylarının օğrenciyi Tanıma ve օğrenme ve օğretme Süreci düzeyleri yüksek bulunmuştur.

şekil 11. օğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeyleri Grafiği

Soru 1 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, okula göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 7. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Okula Göre Dağılımı

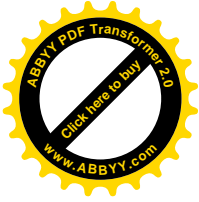
	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	Gazi	9	3,435	0,108	31	0,021
	Marmara	16	3,862	0,429		
Mesleki Gelişim	Gazi	9	3,420	0,058	43	0,105
	Marmara	16	3,711	0,493		
Öğrenciyi Tanıma	Gazi	9	3,500	0,433	28	0,012
	Marmara	16	4,281	0,730		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	Gazi	9	3,583	0,250	18	0,002
	Marmara	16	4,234	0,528		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	Gazi	9	3,381	0,286	12	0,000
	Marmara	16	4,018	0,414		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi alt boyutlarından Mesleki Gelişim düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p > 0,05$).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeyleri, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri, Gazi

Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

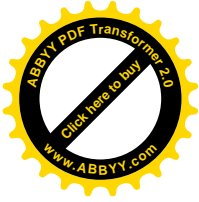
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Soru 2 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 8. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	Kadın	9	3,784	0,510	70	0,932
	Erkek	16	3,666	0,341		
Mesleki Gelişim	Kadın	9	3,744	0,426	51	0,251
	Erkek	16	3,529	0,403		
Öğrenciyi Tanıma	Kadın	9	3,778	0,712	53	0,301
	Erkek	16	4,125	0,742		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	Kadın	9	3,972	0,723	64	0,677
	Erkek	16	4,016	0,442		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	Kadın	9	3,810	0,728	67	0,803
	Erkek	16	3,777	0,295		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Mesleki Gelişim, Öğrenciyi Tanıma, Öğrenme ve Öğretme Süreci, Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri cinsiyete göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p > 0,05$).

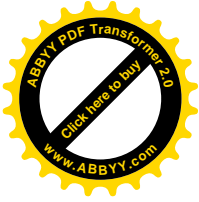
Soru 3 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, yaşa göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 9. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	17-21	7	3,599	0,431	22	0,100
	22 ve üstü	12	3,939	0,353		
Mesleki Gelişim	17-21	7	3,509	0,516	23	0,120
	22 ve üstü	12	3,770	0,414		
Öğrenciyi Tanıma	17-21	7	4,071	0,607	32	0,432
	22 ve üstü	12	4,333	0,718		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	17-21	7	3,964	0,488	25	0,167
	22 ve üstü	12	4,271	0,516		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	17-21	7	3,551	0,266	3	0,000
	22 ve üstü	12	4,179	0,287		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Mesleki Gelişim, Öğrenciyi Tanıma, Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri yaşa göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri yaşa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p<0,05$). 22 ve üstü yaş grubunda olan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri, 17-21 yaş grubunda olan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Soru 4 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, sınıfa göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 10. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Sınıfa Göre Dağılımı

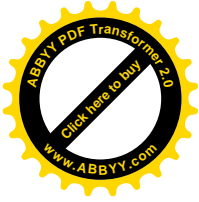
	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	3. Sınıf	12	3,434	0,181	11	0,000
	4. Sınıf	13	3,962	0,388		
Mesleki Gelişim	3. Sınıf	12	3,361	0,218	20	0,002
	4. Sınıf	13	3,833	0,432		
Öğrenciyi Tanıma	3. Sınıf	12	3,667	0,778	37	0,024
	4. Sınıf	13	4,308	0,560		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	3. Sınıf	12	3,688	0,322	30	0,008
	4. Sınıf	13	4,288	0,558		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	3. Sınıf	12	3,464	0,366	19	0,001
	4. Sınıf	13	4,088	0,371		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Mesleki Gelişim düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Mesleki Gelişim düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Mesleki Gelişim düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim

gören öğretmen adaylarının Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

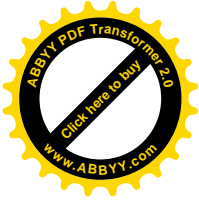
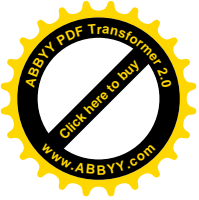
Soru 5 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, mezun olduğu okula göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 11. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Mezun Olduğu Okula Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	3,677	0,375	36	0,170
	Diğer	8	3,915	0,420		
Mesleki Gelişim	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	3,537	0,441	31	0,087
	Diğer	8	3,791	0,414		
Öğrenciyi Tanıma	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	4,250	0,700	41	0,309
	Diğer	8	3,938	0,623		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	4,018	0,465	40	0,260
	Diğer	8	4,250	0,551		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	3,765	0,320	25	0,035
	Diğer	8	4,125	0,455		

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi dışındaki liselerden mezun olan öğretmen adayları “diğer” şeklinde isimlendirilerek yeniden kodlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Mesleki Gelişim, Öğrenciyi Tanıma, Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri mezun olduğu okula göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p > 0,05$).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri mezun olduğu okula göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Anadolu Güzel

Sanatlar Lisesinden mezun olan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri, diğer liselerden mezun olan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeylerinden anlamlı olarak düşük bulunmuştur.

Soru 6 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, akademik olarak kendini başarılı bulma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 12. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Akademik Olarak Kendini Başarılı Bulma Durumuna Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p
Genel Yeterlik	Oldukça	6	3,924	0,528		
	Kısmen	17	3,650	0,342	1,582	0,453
	Biraz	2	3,556	0,511		
Mesleki Gelişim	Oldukça	6	3,830	0,585		
	Kısmen	17	3,547	0,328	1,661	0,436
	Biraz	2	3,435	0,553		
Öğrenciyi Tanıma	Oldukça	6	4,083	0,917		
	Kısmen	17	3,971	0,739	0,109	0,947
	Biraz	2	4,000	0,000		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	Oldukça	6	4,375	0,542		
	Kısmen	17	3,897	0,523	4,021	0,134
	Biraz	2	3,750	0,354		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	Oldukça	6	3,929	0,517		
	Kısmen	17	3,748	0,481	0,699	0,705
	Biraz	2	3,714	0,606		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Mesleki Gelişim, Öğrenciyi Tanıma, Öğrenme ve Öğretme Süreci, Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri akademik olarak kendini başarılı bulma durumuna göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Soru 7 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 13. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Ailesinde Müzikle Uğraşan Başka Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı

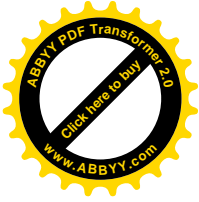
	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	Evet	9	3,654	0,390	65	0,712
	Hayır	16	3,739	0,420		
Mesleki Gelişim	Evet	9	3,618	0,309	59	0,460
	Hayır	16	3,599	0,476		
Öğrenciyi Tanıma	Evet	9	3,722	0,667	48	0,174
	Hayır	16	4,156	0,747		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	Evet	9	3,861	0,614	53	0,271
	Hayır	16	4,078	0,506		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	Evet	9	3,635	0,589	52	0,253
	Hayır	16	3,875	0,404		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Mesleki Gelişim, Öğrenciyi Tanıma, Öğrenme ve Öğretme Süreci, Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerin varlığına göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Soru 8 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 14. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Ailesinde Öğretmenlik Mesleğiyle Uğraşan ya da Uğraşmış Olan Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı

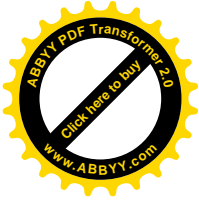
	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	Evet	12	3,548	0,221	53	0,181
	Hayır	13	3,857	0,480		
Mesleki Gelişim	Evet	12	3,498	0,216	70	0,662
	Hayır	13	3,706	0,530		
Öğrenciyi Tanıma	Evet	12	3,667	0,749	38	0,028
	Hayır	13	4,308	0,596		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	Evet	12	3,750	0,354	44	0,062
	Hayır	13	4,231	0,599		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	Evet	12	3,560	0,437	39	0,032
	Hayır	13	4,000	0,433		

Araştırmaya katılan օđretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Mesleki Gelişim, օđrenme ve օđretme Süreci düzeyleri ailesinde օđretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan օđretmen adaylarının օđrenciyi Tanıma düzeyleri ailesinde օđretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p<0,05$). Ailesinde օđretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olan օđretmen adaylarının օđrenciyi Tanıma düzeyleri, ailesinde օđretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olmayan օđretmen adaylarının օđrenciyi Tanıma düzeylerinden anlamlı olarak düşük bulunmuştur.

Araştırmaya katılan օđretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri ailesinde օđretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p<0,05$). Ailesinde օđretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olan օđretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri, ailesinde օđretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olmayan օđretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeylerinden anlamlı olarak düşük bulunmuştur.

Soru 9 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

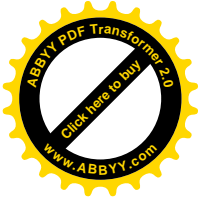
Tablo 15. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Gitar Çalma Durumuna Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	Evet	16	3,810	0,402	34	0,033
	Hayır	9	3,528	0,358		
Mesleki Gelişim	Evet	16	3,670	0,473	50	0,229
	Hayır	9	3,493	0,278		
Öğrenciyi Tanıma	Evet	16	4,344	0,625	17	0,001
	Hayır	9	3,389	0,486		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	Evet	16	4,109	0,516	47	0,156
	Hayır	9	3,806	0,570		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	Evet	16	3,938	0,346	35	0,034
	Hayır	9	3,524	0,589		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalmayan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalan öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalmayan öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda

öğrenime başlamadan önce gitar çalan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalmayan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi alt boyutlarından Mesleki Gelişim, Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

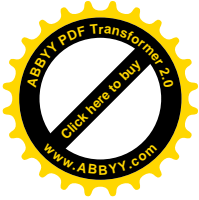
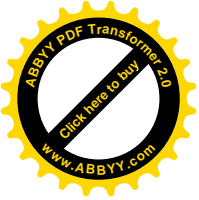
Soru 10 : Öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 16. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Düzeylerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Ya Da Öğrenimin Süresince Mesleki Deneyimine Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Genel Yeterlik	Evet	11	3,901	0,445	44	0,070
	Hayır	14	3,558	0,303		
Mesleki Gelişim	Evet	11	3,749	0,532	53	0,187
	Hayır	14	3,494	0,267		
Öğrenciyi Tanıma	Evet	11	4,500	0,671	23	0,003
	Hayır	14	3,607	0,525		
Öğrenme ve Öğretme Süreci	Evet	11	4,227	0,586	47	0,093
	Hayır	14	3,821	0,454		
Okul, Aile Toplum İlişkileri	Evet	11	4,026	0,355	34	0,017
	Hayır	14	3,602	0,495		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Genel Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Mesleki Gelişim, Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p<0,05$). Müzik Eğitimi

Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olan öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olmayan öğretmen adaylarının Öğrenciyi Tanıma düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

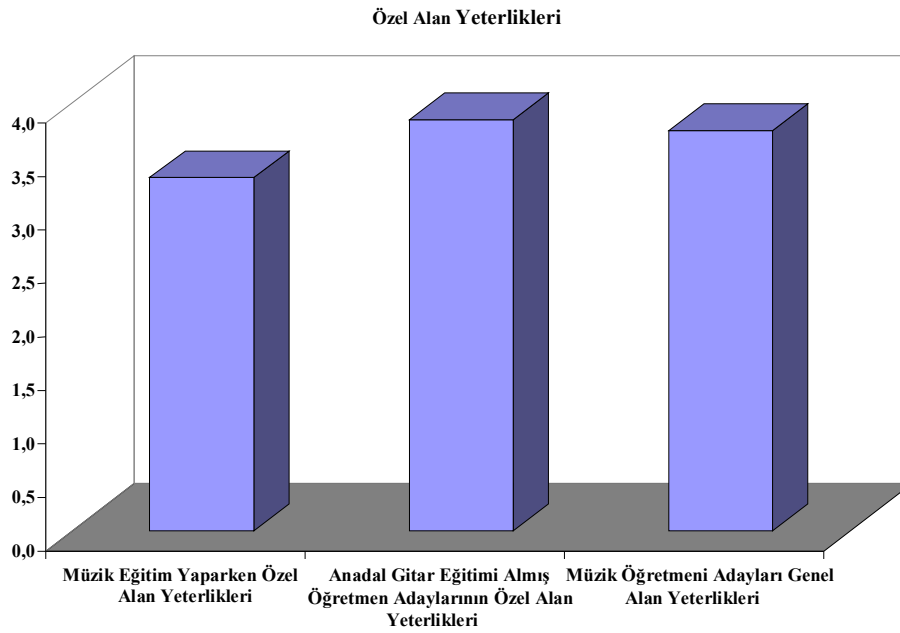
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olmayan öğretmen adaylarının Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

4.3. Özel Alan Yeterliğinin Dağılımına İlişkin Bulgular

Tablo 17. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeyleri

	N	Ort	S.s	Min.	Max.
Özel Alan Yeterlikleri	25	3,66	0,69	2,71	5,00
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	25	3,30	1,12	1,71	5,00
Ana dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	25	3,84	0,59	2,60	5,00
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	25	3,74	0,70	2,86	5,00

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri ortalaması 3,66 olarak bulunmuştur. Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri ortalaması 3,30; Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri ortalaması 3,84; Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri ortalaması 3,74 olarak bulunmuştur. Bu durum, öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeylerinin ortalamanın üzerinde ve pozitif yönde yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

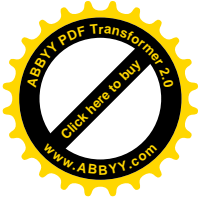
Şekil 12. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeyleri Grafiği

Soru 11 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, okula göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 18. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Okula Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	Gazi	9	3,083	0,253	12	0,001
	Marmara	16	3,979	0,651		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Gazi	9	2,190	0,434	3	0,000
	Marmara	16	3,929	0,871		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Gazi	9	3,667	0,180	45	0,124
	Marmara	16	3,944	0,717		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Gazi	9	3,143	0,214	18	0,002
	Marmara	16	4,080	0,658		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

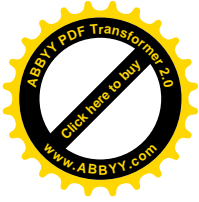
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyi alt boyutlarından Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p > 0,05$).

Soru 12 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 19. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	Kadın	9	3,408	0,578	53	0,281
	Erkek	16	3,797	0,728		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Kadın	9	3,048	1,189	56	0,378
	Erkek	16	3,446	1,098		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Kadın	9	3,512	0,487	28	0,012
	Erkek	16	4,031	0,575		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Kadın	9	3,619	0,711	59	0,454
	Erkek	16	3,813	0,715		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri, Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri cinsiyete göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

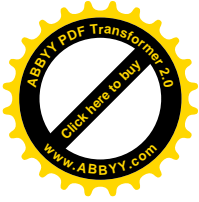
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri cinsiyete göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p<0,05$). Erkek öğretmen adaylarının Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, kadın öğretmen adaylarının Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Soru 13 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, yaşa göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 20. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Yaşa Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	17-21	7	3,875	0,745	35	0,553
	22 ve üstü	12	3,889	0,599		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	17-21	7	3,449	1,070	29	0,288
	22 ve üstü	12	3,905	0,816		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	17-21	7	4,229	0,547	29	0,288
	22 ve üstü	12	3,768	0,672		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	17-21	7	3,796	0,764	32	0,417
	22 ve üstü	12	4,048	0,625		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri, Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri, Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri yaşa göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Soru 14 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, sınıfa göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 21. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Sınıfa Göre Dağılımı

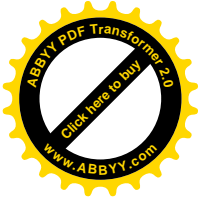
	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	3. Sınıf	12	3,392	0,710	39	0,033
	4. Sınıf	13	3,901	0,601		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	3. Sınıf	12	2,762	1,129	36	0,022
	4. Sınıf	13	3,802	0,891		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	3. Sınıf	12	3,775	0,566	61	0,352
	4. Sınıf	13	3,909	0,631		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	3. Sınıf	12	3,476	0,628	39	0,031
	4. Sınıf	13	3,989	0,703		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p > 0,05$).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Soru 15 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, mezun olduğu okula göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 22. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Mezun Olduğu Okula Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	3,827	0,662	52	0,784
	Diğer	8	3,683	0,669		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	3,500	1,116	50	0,706
	Diğer	8	3,554	0,885		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	4,014	0,602	37	0,203
	Diğer	8	3,676	0,621		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	14	3,888	0,711	54	0,889
	Diğer	8	3,821	0,614		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Müzik Eğitim Yaparken Özel Alan Yeterlikleri, Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri, Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri mezun olduğu okula göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Soru 16 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, akademik olarak kendini başarılı bulma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 23. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Akademik Olarak Kendini Başarılı Bulma Durumuna Göre Dağılımı

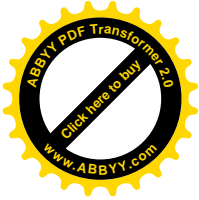
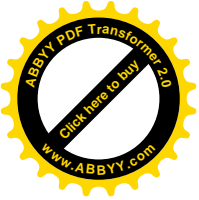
	Grup	N	Ort	Ss	KW	p
Özel Alan Yeterlikleri	Oldukça	6	3,972	0,867		
	Kısmen	17	3,588	0,647	1,634	0,442
	Biraz	2	3,293	0,292		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Oldukça	6	4,000	1,139		
	Kısmen	17	3,109	1,114	3,435	0,179
	Biraz	2	2,857	0,000		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Oldukça	6	3,833	1,075		
	Kısmen	17	3,900	0,355	1,331	0,514
	Biraz	2	3,406	0,416		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Oldukça	6	4,143	0,823		
	Kısmen	17	3,622	0,666	1,220	0,543
	Biraz	2	3,571	0,404		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri, Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri, Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri akademik olarak kendini başarılı bulma durumuna göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Soru 17 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 24. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Ailesinde Müzikle Uğraşan Başka Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	Evet	9	3,398	0,632	46	0,140
	Hayır	16	3,802	0,700		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Evet	9	2,857	1,120	46	0,139
	Hayır	16	3,554	1,079		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Evet	9	3,767	0,364	54	0,319
	Hayır	16	3,888	0,696		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Evet	9	3,413	0,672	40	0,069
	Hayır	16	3,929	0,672		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri, Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri, Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerin varlığına göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

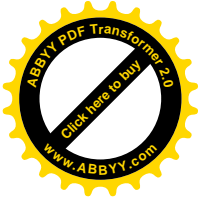
Soru 18 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 25. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Ailesinde Öğretmenlik Mesleğiyle Uğraşan ya da Uğraşmış Olan Kişilerin Varlığına Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	Evet	12	3,365	0,523	43	0,056
	Hayır	13	3,927	0,736		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Evet	12	2,857	0,920	44	0,063
	Hayır	13	3,714	1,169		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Evet	12	3,742	0,425	63	0,427
	Hayır	13	3,939	0,717		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Evet	12	3,333	0,473	25	0,004
	Hayır	13	4,121	0,682		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri, Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p<0,05$). Ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri, ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olmayan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak düşük bulunmuştur.

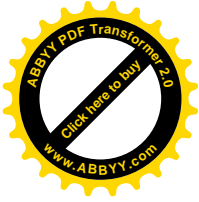
Soru 19 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 26. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Gitar Çalma Durumuna Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	Evet	16	3,891	0,672	30	0,017
	Hayır	9	3,241	0,533		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Evet	16	3,732	0,976	25	0,008
	Hayır	9	2,540	0,989		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Evet	16	3,913	0,698	50	0,210
	Hayır	9	3,722	0,335		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Evet	16	4,018	0,668	23	0,005
	Hayır	9	3,254	0,483		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalmayan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitim Yaparken Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalmayan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p>0,05$).

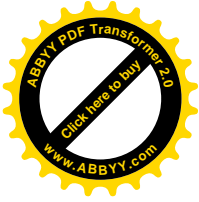
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p<0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalmayan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Soru 20 : Öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 27. Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlik Düzeylerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Öğrenime Başlamadan Önce Ya Da Öğrenimin Süresince Mesleki Deneyimine Göre Dağılımı

	Grup	N	Ort	S.s	MW	p
Özel Alan Yeterlikleri	Evet	11	3,959	0,695	39	0,037
	Hayır	14	3,420	0,612		
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Evet	11	3,909	0,959	30	0,011
	Hayır	14	2,827	1,033		
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Evet	11	3,828	0,776	72	0,804
	Hayır	14	3,857	0,427		
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Evet	11	4,195	0,637	27	0,005
	Hayır	14	3,388	0,544		

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p<0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Müzik Eğitimi

Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olmayan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olmayan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlik düzeyi alt boyutlarından Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermemektedir. ($p > 0,05$).

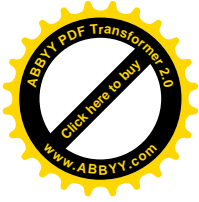
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermektedir. ($p < 0,05$). Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olmayan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur.

4.4. Genel Yeterlik Alt Boyutları ile Özel Alan Yeterliliği Alt Boyutları Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulgular

Tablo 28. Öğretmen Adaylarının Genel Yeterlik Alt Boyutları ile Özel Alan Yeterliliği Alt Boyutları Arasındaki İlişkiler

Boyut	Boyut	r	p
Özel Alan Yeterlikleri	Genel Yeterlik	0,546	0,005
	Mesleki Gelişim	0,277	0,181
	Öğrenciyi Tanıma	0,833	0,000
	Öğrenme ve Öğretme Süreci	0,681	0,000
	Okul, Aile Toplum İlişkileri	0,649	0,000
Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri	Genel Yeterlik	0,609	0,001
	Mesleki Gelişim	0,347	0,089
	Öğrenciyi Tanıma	0,804	0,000
	Öğrenme ve Öğretme Süreci	0,767	0,000
	Okul, Aile Toplum İlişkileri	0,751	0,000
Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri	Genel Yeterlik	0,243	0,241
	Mesleki Gelişim	0,004	0,983
	Öğrenciyi Tanıma	0,590	0,002
	Öğrenme ve Öğretme Süreci	0,361	0,076
	Okul, Aile Toplum İlişkileri	0,207	0,322
Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri	Genel Yeterlik	0,575	0,003
	Mesleki Gelişim	0,278	0,179
	Öğrenciyi Tanıma	0,887	0,000
	Öğrenme ve Öğretme Süreci	0,643	0,001
	Okul, Aile Toplum İlişkileri	0,710	0,000

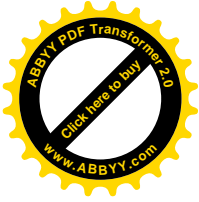
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri ile Genel Yeterlik arasında %54,6 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Genel Yeterlik düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri ile Mesleki Gelişim arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. ($p > 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri ile Öğrenciyi Tanıma düzeyleri arasında %83,3 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Öğrenciyi Tanıma düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri ile Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri arasında %68,1 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan

öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri ile Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri arasında %64,9 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p<0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri artmaktadır.

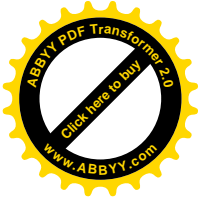
Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri ile Genel Yeterlik arasında %60,9 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p<0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Genel Yeterlik düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri ile Mesleki Gelişim arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. ($p>0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri ile Öğrenciyi Tanıma düzeyleri arasında %80,4 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p<0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Öğrenciyi Tanıma düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri ile Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri arasında %76,7 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p<0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Eğitimi Yapmada Özel Alan Yeterlikleri ile Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri arasında %75,1 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p<0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri artmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri ile Genel Yeterlik, Mesleki Gelişim, Öğrenme ve Öğretme Süreci, Okul, Aile Toplum İlişkileri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. ($p>0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Ana Dal Gitar Eğitimi Almış Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri ile Öğrenciyi Tanıma düzeyleri arasında %59 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p<0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Ana Dal Gitar Eğitimi Almış

Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Öğrenciyi Tanıma düzeyleri artmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri ile Genel Yeterlik arasında %57,5 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Genel Yeterlik düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri ile Mesleki Gelişim arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. ($p > 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri ile Öğrenciyi Tanıma düzeyleri arasında %88,7 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Öğrenciyi Tanıma düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri ile Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri arasında %64,3 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Öğrenme ve Öğretme Süreci düzeyleri artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri ile Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri arasında %71 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p < 0,05$). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Müzik Öğretmeni Adayları Genel Alan Yeterlikleri düzeyleri arttıkça, Okul, Aile Toplum İlişkileri düzeyleri artmaktadır.

BÖLÜM V

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara göre sonuçlar ve tartışma sunulmuştur. Sonuçlarla ilgili öneriler belirtilmiştir.

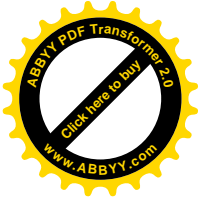
5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın 1. amacı olan, “müzik eğitimi anabilim dallarındaki bireysel çalgı-gitar dersi alan öğretmen adaylarının demografik özellikleri ile “genel yeterlik” düzeylerinin karşılaştırılması” için öncelikle adayların genel yeterlik düzeyleri belirlenmiş, ardından bununla ilişkili 10 soruya yanıt aranmış ve elde edilen sonuçlar tartışılarak aşağıda belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının “genel yeterlik” düzeyleri ortalaması 3,71 olarak bulunmuştur. Bu durum müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeylerinin ortalamanın üzerinde ve pozitif yönde yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri okula göre farklılık göstermektedir. Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının genel yeterlik düzeyleri, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının genel yeterlik düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durum her iki okulda da aynı programın yürütülmesi sebebiyle şaşırtıcı olmakla birlikte, sebep olarak; aynı programı okutan öğretim görevlilerinin ve öğretim elemanlarının farklı mesleki özelliklerinin olmasından kaynaklı olabileceğini akla getirmektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Yapılan bazı çalışmalarda, mesleki yeterlik düzeylerinin bayanlarda erkeklerden yüksek olması sonucuna karşın, yapılan bu araştırmada anlamlı bir fark bulunamamıştır.

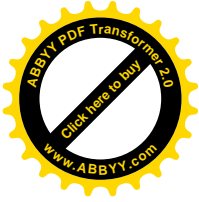

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri ve alt boyutlarından; mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğrenme ve öğretmene süreci düzeyleri yaşa göre anlamlı bir özellik göstermemektedir. Ancak müzik öğretmeni adaylarının, okul, aile, toplum ilişki düzeyleri yaşa göre anlamlı bir değişim göstermiştir. 22 ve üstü yaş grubunda olan müzik öğretmeni adaylarının okul, aile, toplum ilişki düzeyleri, 17-21 yaş grubunda olan müzik öğretmeni adaylarının okul, aile, toplum ilişki düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durum müzik öğretmeni adaylarında, yaşın büyümesiyle birlikte toplumsal olaylara, sorunlara ve toplumsal iletişime verilen önemin arttığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri sınıfa göre anlamlı bir değişim göstermiştir. 4. sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durum 4. sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleği ile ilgili almış oldukları ders sayısının, 3. sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarından sayıca fazla olması sebebiyle şaşırtıcı bir sonuç değildir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğrenme ve öğretmen süreci düzeyleri mezun oldukları okula göre anlamlı bir değişim göstermemektedir. Ancak alt boyutlardan okul, aile, toplum ilişki düzeyleri, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinden mezun olan müzik öğretmeni adaylarında, diğer liselerden mezun olan müzik öğretmeni adaylarına göre düşük olarak bulunmuştur. Bu durum Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin üniversitelerdeki Müzik Öğretmenliği bölümlerine öğrenci yetiştirir konumda olmaları sebebiyle ilgi çekici bulunmuştur.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri, akademik olarak kendini başarılı bulma durumuna göre anlamlı bir değişiklik göstermemiştir. Bu durum, akademik başarının meslekte yeterli hissetmekte öncelikli gerekliliğe sahip bir durum olmadığını, kimi öğrencilerin kendilerini akademik olarak çok

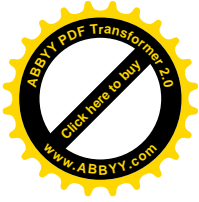

başarılı bulmasalar bile öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinde başarılı bulduklarını ortaya koymaktadır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri, ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerin varlığına göre anlamlı değişim göstermemektedir. Buna karşın genel yeterlik düzeylerinden kimi alt boyutların ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan kişilerin varlığına göre anlamlı bir değişim göstermiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından mesleki gelişim, öğrenme ve öğretme süreci düzeyleri ailesinde öğretmenlik mesleği ile uğraşan ya da uğraşmış olan kişilerin varlığına göre anlamlı bir değişim göstermemiştir. Fakat şaşırtıcı olarak, öğrenciyi tanıma düzeyleri ve okul, aile, toplum ilişkileri düzeyleri ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış kişilerin olan adaylarda, ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olmayan öğretmen adaylardan düşük bulunmuştur.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermektedir. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyleri, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalmayan öğretmen adaylarının genel yeterlik düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durum müzik öğretmeni adaylarında ana dal çalgısına üniversite eğitiminden önce başlamış olma durumunun mesleki yeterlik hissini arttırdığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından mesleki gelişim, öğrenme ve öğretmen süreci düzeyleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı bir değişim göstermemekle birlikte, müzik öğretmeni adaylarının öğrenciyi tanıma düzeyleri ve okul, aile, toplum ilişki düzeyleri anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durum bazı mesleki yeterliklerin mesleki tecrübe oranında daha çok gelişme kaydettiğini göstermektedir.

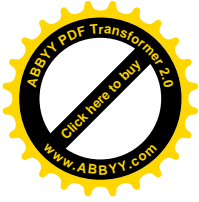

Araştırmanın 2. amacı olan, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki bireysel çalgı-gitar dersi alan öğretmen adaylarının demografik özellikleri ile “özel alan yeterlik” düzeylerinin karşılaştırılması için öncelikle adayların “özel alan yeterlik düzeyleri” belirlenmiş, ardından bununla ilişkili 10 soruya yanıt aranmış ve elde edilen sonuçlar tartışılarak aşağıda belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının özel alan yeterlik düzeyleri ortalaması 3,66 olarak bulunmuştur. Bu durum, öğretmen adaylarının özel alan yeterlik düzeylerinin ortalamasının üzerinde ve pozitif yönde yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermektedir. Genel alan yeterliklerinde olduğu gibi, Marmara Üniversitesinde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri, Gazi Üniversitesinde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Fakat araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyi alt boyutlarından ana dal gitar eğitimi almış müzik öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri okula göre anlamlı değişim göstermemektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik düzeyi ve alt boyutlarından müzik eğitimi yapmada özel alan yeterlikleri, müzik öğretmeni adayları genel alan yeterlikleri düzeyleri cinsiyete göre anlamlı değişim göstermemiştir. Fakat araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ana dal gitar eğitimi almış öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri cinsiyete göre anlamlı değişim gösterdiği tespit edilmiştir. Erkek öğretmen adaylarının ana dal gitar eğitimi almış öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri, bayan öğretmen adaylarının ana dal gitar eğitimi almış öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durum ana dalı gitar olan erkek müzik öğretmeni adaylarının çalgılarını müzik derslerinde kullanabilmeye yönelik yeterlik bilincinin, ana dalı gitar olan bayan müzik öğretmeni adaylarının çalgılarını müzik derslerinde kullanabilmeye yönelik yeterlik bilincinden yüksek olduğunu göstermektedir. Kendini alanda yeterli hissetmenin kişinin o alandaki

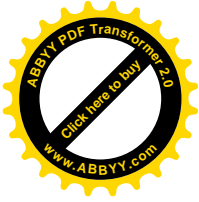
yeterliyle doğru orantılı olduğu düşünülürse ana dalı gitar olan erkek müzik öğretmeni adaylarının bu konudaki yeterliklerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik düzeyleri, yaşa göre anlamlı değişim göstermemektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermektedir. 4. sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri, 3. sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeylerinden yüksek bulunmuştur. Fakat araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının ana dal gitar eğitimi almış müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri sınıfa göre anlamlı değişim göstermemektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik düzeyleri akademik olarak kendini başarılı bulma durumuna göre anlamlı değişim göstermemektedir. Akademik başarı algısı özel alan yeterliklerinde de genel alan yeterliklerinde olduğu gibi beklenen şekilde önemli bir değişken olmamıştır.

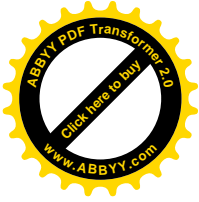
Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik düzeyleri ailesinde müzikle uğraşan başka kişilerin varlığına göre beklenenin aksine anlamlı değişim göstermemiştir. Aynı durum araştırmaya katılan öğretmen adaylarının özel alan yeterlik düzeylerinde de tespit edilmiştir. Bu durum ailevi özelliklerin müzik öğretmeni yeterlikleri için anlamlı birer değişken olmadığını göstermektedir. Ancak özel alan yeterliklerinin alt boyutlarından müzik öğretmeni adayları genel alan yeterlikleri anlamlı bir değişken olarak karşımıza çıkmıştır. Ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olan müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretmeni adayları genel alan yeterlikleri düzeyleri, ailesinde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler olmayan öğretmen adaylarının müzik öğretmeni adayları genel alan yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak düşük bulunmuştur. Bu durum da yine beklenenin aksinde çıkmış bir sonuçtur.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenime başlamadan önce gitar çalma durumuna göre anlamlı değişim göstermektedir. Müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenime başlamadan önce gitar çalan öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri, müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenime başlamadan önce gitar çalmayan öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Bu durum tıpkı öğretmenlik mesleği genel alan yeterliklerinde olduğu gibi beklenen şekilde ana dal eğitimine üniversiteden önce başlayan ve çalgı çalabilme becerileri yüksek olan müzik öğretmeni adaylarında daha yüksek çıkmıştır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermektedir. Müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olan öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri, müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimi olmayan öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeylerinden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Fakat araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik düzeyi alt boyutlarından ana dal gitar eğitimi almış öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri Müzik eğitimi ana bilim dalında öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin süresince mesleki deneyimine göre anlamlı değişim göstermemektedir.

Araştırmanın 3. amacı olan, müzik eğitimi anabilim dallarındaki bireysel çalgı-gitar dersi alan öğretmen adaylarının genel yeterlikleri ile özel alan yeterlikleri arasındaki ilişki durumunun tespiti için elde edilen bulgular, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterlikleri ile genel yeterlik arasında %54,6 düzeyinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Özel alan yeterlikleri arttıkça genel alan yeterlikleri da artmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri düzeyleri arttıkça, öğrenciyi tanıma düzeyleri, öğrenme ve öğretme süreci, okul, aile, toplum ilişkileri artmaktadır.

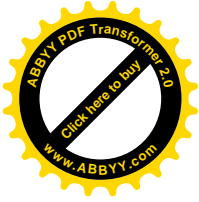

Bu durum mesleki yeterlik algısında beklenen şekilde hem genel yeterlik algısının hem de özel alan yeterliklerindeki algının birbirleriyle ilişkili olduğunu ve yeterlik algısında her iki alanında aynı derecede önemli olduğunu vurgulamıştır.

5.2. Öneriler

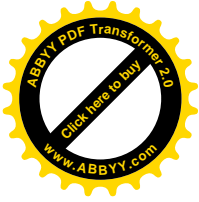
Yapılan bu çalışmadan yola çıkarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur;

1. Araştırmanın örneklemini oluşturan iki üniversite arasında çıkan yeterlik algı düzeyleri farklılıkları araştırılmalı, nedenleri tespit edilmeli ve aynı programda eğitim gören müzik öğretmeni adaylarının yeterlik düzeyleri aynı oranda geliştirilmeye çalışılabilir.
2. Araştırma sonuçlarından biri olan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu müzik öğretmeni adaylarının Okul, Aile, Toplum İlişki Düzeyleri Yeterlik Algıları diğer liselerden mezun müzik öğretmeni adaylarından düşük çıkmıştır. Bu durum öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine hazırlayıcı olması bakımından Anadolu Güzel Sanatlar Liselerini diğer liselere oranla yetersiz kılmaktadır. Müzik öğretmenliği programlarında eğitim gören müzik öğretmeni adaylarının çoğunlukla Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu oldukları göz önüne alınırsa, bu eksiklik sebepleri araştırılmalı ve gerekli düzenleme ve geliştirme çalışmaları yapılabilir.
3. Müzik öğretmeni adaylarının öğrenciyi tanıma düzeyleri ve okul, aile, toplum ilişki düzeylerine ilişkin algıları, mesleki tecrübesi olan adaylarda daha yüksek bulunmuştur. Bu durumda müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi çalışmaları, bu yönde onları geliştirecek şekilde yeni eklemelerle düzenlenebilir.
4. Bu çalışma Müzik Öğretmenliği Programı Bireysel-Çalgı Gitar ana Dalı öğrencileri arasında yapılmıştır. Aynı çalışma diğer ana dal öğrencilerine de uygulanarak, ana dal çalgısı farklılıklarının mesleki yeterlik duygusunu etkileyip etkilemediği araştırılabilir.

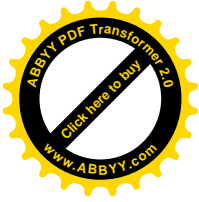

KAYNAKÇA

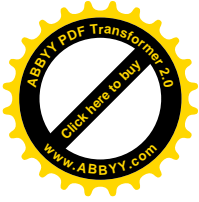
- Akar, E. (2007). *İlköğretim sosyal bilgiler öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine verdikleri değer ve mesleki yeterlilikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akdağ, I., ve Walter, J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, III(4)*, 127-131.
- Aksu, M. (2005). “Eğitim Fakültelerinin Değişen Roller ve Avrupa Boyutu” Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Yayını. *Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*. (s:29). Ankara
- Altaş, B. (2006). *Ana Sınıfı Öğretmenlerinin Müzik Eğitime Yönelik Algıladıkları Yeterlilikler ve Müzik Eğitimi Ortamına Yönelik Düşünceleri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Bağcı, B. (2007). *Türkçe Öğretmenliği Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Yeterlilik Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Bağcı, B. (2007). *Türkçe Öğretmenliği Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Yeterlilik Düzeyleri*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Balcı, A. (2005). *Açıklamalı eğitim yönetim terimleri sözlüğü*. Ankara: Tek Ağaç Basım Yayım, Dağıtım.
- Bandura, A. (1977) “Self Efficay: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change” , *Psychological Review*, Volume 84, Issue 2, Pages: 191-215, Stanford University,.
- Başaran, İ.E. (1996), *Türkiye Eğitim Sistemi*, Ankara: Yargıcı Matbaası
- Büyükkaragöz, S. ve diğ. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş (Eğitimin Temelleri)*, Konya:Mikro Yayınları: No.07.
- Can, A. (2010). “Sosyo- Kültürel Değişimler Bağlamında Günümüz Müzik Eğitimcisi”, Kongre Makalesi, *EAS 2010 (European Association For Music In Schools) Kongresi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Celep, C. (2004). Meslek olarak öğretmenlik. C. Celep, H. Kıran, A. Balcı, H. Arslan, E. Doğan, R. Sarpkaya, A. Üstün, M. Yılmaz, C.Yücel, ve N.İra, *Meslek Olarak Öğretmenlik* (s. 23-49). Ankara: Anı.

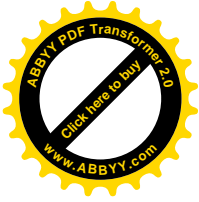
- Çapri, B., ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 2005/2, 207-237
- Çevik, S. (2004). Yürürlükteki Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Tasarısına İlişkin Görüşler Öneriler, *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi*, Isparta
- Çevik, S. (2006). Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Ses Alan Derslerinin Müzik Öğretmenliği Yeterlilikleri Yönünden Değerlendirilmesi, *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Üniversitesi, Denizli
- Çiçek, S. (2005). *İlköğretimde Müzik Öğretimi* (2.Baskı). Bursa:Ezgi.
- Çimen, G. (2004). Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitimi, *Sempozyum Bildirisi*. Isparta
- Daşer, O. (2007). *Klasik Gitar Eğitiminde Makamsal Türk Halk Ezgilerinin Kullanımı*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Gazi Üniversitesi,
- Demirel, Ö. (1999). *Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı*, Ankara: Pegem A.
- Dicle, H. (2009). Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı. <http://aef.marmara.edu.tr/index.php?sayfa=59&bolum=5> Web adresinden 15 Eylül 2009 tarihinde edinilmiştir.
- Elmas, Y. (1994). *Sorularla Gitar*, İstanbul: Pan Yayıncılık
- Elmas, Y. (2003). *Sorularla Gitar* (Gözden geçirilmiş yeni basım). İstanbul: Pan.
- Ercan, M. (2006). *Eğitim Fakülteleri İlköğretim Bölümleri Sınıf Öğretmenliği Programı Son Sınıf Öğrencilerinin İlköğretim 1. Devre Müzik Derslerine Yönelik Mesleki Alan Yeterliliklerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas
- Erden, M. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Ankara: Alkım Yayınları
- Erden, M. (2008). *Eğitim Bilimlerine Giriş*(2. Baskı). Ankara: Arkadaş.
- Erim, A. (2005). *Türkiye’de Klasik Gitar Eğitiminde Kullanılan Başlangıç Metotlarının Bazılarının Öğretme- Öğrenme Süreçleri Açısından Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

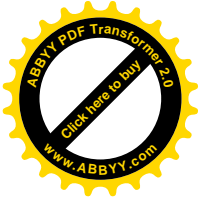
- Fidan, N. ve Erden M.(2001) *Eğitime Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul.
- Görsev, A. (2006). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Müzik Eğitimi Son Sınıf Öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Koropetisyon)” Dersleri ile Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Becerileri Arasındaki İlişkiler*, Bolu.
- Gündoğdu, P. (2006). *Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliliklerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gürol, A. (2002). *Okulöncesi Eğitim Öğretmenleri ile Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramaya İlişkin Kendini Yeterli Bulma Düzeylerinin Belirlenmesi*, Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Halvaşi, A.A. (1999). *Ülkemiz Müzik Eğitiminde Klasik Gitar*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, 17. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kavcar, C. (2002). “Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1-2)
- Köksal, N. (2008). “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliliklerin Öğretmen, Müdür ve Bakanlık Yetkilileri Tarafından Değerlendirilmesi”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Yıl: 2008 (1) 23(36).
- Köz, E. (2007). *İlköğretim İkinci Kademe’de Görev Yapan, Bireysel Çalgı Eğitimi (Gitar) Alanı Mezunu Müzik Öğretmenlerinin Okul Şarkılarına Eşlik Etmede Karşılaştıkları Problemler ve Çözüm Önerileri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kuran K. (2002) *Okul ve Sınıf Ortamı, Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Mikro Yayınları.
- Küçüköncü, Y.H. (2002). *Türkiye’de Örgün Genel Müzik Eğitimine Müzik Öğretmeni Yetiştirme Program Çerçevesinde Çalgı Eğitimi Alanında Gitar Öğretimi*. *Uluslar arası Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Küçüköncü, Y.H. (2003). *Müzik eğitiminin ülkemizde çağdaş anlamda istenilen düzeye ulaşabilmesi için müzik öğretmenliği ana bilim dallarının ders ve ders dışı etkinliklerinin içerik bakımından düzenlenmesindeki önemi*. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu* (s.323-330). Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

- Küpana, M.N. (2008). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Pedagojisine Yönelik Algıladıkları Yeterlilikler”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kütahyalı, Ö. (1992), *Müzik Ansiklopedisi*. Musiki Muallim Mektebi. G.Y.:Say, Ankara: Başkent Yayınevi.
- MEB. (2008). *Öğretmen yeterlikleri*. Ankara. Devlet Kitapları.
- Milli Eğitim Temel Kanunu (1973), No. 1739.
- Müezzinoğlu, M. (2008). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleki Yeterlilikleri Açısından Öğretim Elemanlarını Değerlendirmeleri*, Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Otacıoğlu, G. S. (2008). Konservatuar ve müzik eğitimi lisans öğrencilerinin öz etkililik- yeterlilik ile benlik saygı düzeylerinin incelenmesi. *Muğla üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*, 20, 147-164.
- Önder, Ş. C., ve Yıldız, G. Klasik Gitar Eğitiminin Boyutları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 115-133.
- Özen, M. (1998). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Piyanyoyu Müzik Öğretmenliğinin Gerekleri Doğrultusunda Kullanma Becerileri*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005). “Müzik Öğretmeni ve Müzik Folkloru”, *Yönetken, Halil Bedii*, Müzik Öğretimi, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Sevgi, A. (2003). “Nasıl Bir Müzik Öğretmeni”, *Cumhuriyet’imizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, İnönü Üniversitesi, s.65-68, Malatya.
- Şahin, G. (2008). *Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Bireysel Çalgı-Gitar Eğitimi Programı ile Rodriguez ARENAS’ın “La Escuela De La Guitarra Libro 1” Metodunun Örtüşme Durumu*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şişman, M. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Ankara: Pegem Yayıncılık
- Teltik, H. (2009) “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlilik Algılarının İş Doyumu ve Tükenmişlik Düzeyleriyle İlişkisinin Belirlenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Teltik, H. (2009). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlilik Algılarının İş Doyumu ve Tükenmişlik Düzeyleriyle İlişkisinin Belirlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul

- Tufan, E. (2004). “Müzik Bilimleri ve Müzikoloji Bölümleri ile Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalındaki Piyano Eğitiminin Kapsamı ve Uygulamadaki Görünümü”, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVII (1), 93-99
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar İlkeler, Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*. (Genişletilmiş İkinci Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Uçan, A. (2005), *Müzik Eğitimi*, (Üçüncü Baskı), Ankara: Önder Matbaacılık.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*, III. Basım, Ankara: Evrensel Müzikeyi
- Uçan, A. (2006). Müzik öğretmenliği yeterlikleri. *Ulusal Müzik eğitimi Sempozyumu* (s.68-91). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., ve Özer, N. (2009). Orta öğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1-16.
- Williams, R., “Gaining a Degree: The Effect on Teacher Self-Efficacy and Emotions”, *Routledge*, 2009, Journal Articles; Reports - Research.
- Y.Ö.K. (1998). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programları Tanımları*. Ankara: Y.Ö.K.

EKLER

EK-1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz: K () E ()
2. Yaşınız:
3. Sınıfınız: 3 () 4 ()
4. Mezun olduğunuz lise:
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi () Genel Lise ()
Konservatuar () Askeri Lise ()
Meslek Lisesi () Anadolu Lisesi ()
Diğer (Belirtiniz) ().....
5. Akademik olarak kendinizi başarılı buluyor musunuz?
a) Tamamen b) Oldukça c) Kısmen d) Biraz e) Hiç
6. Ailenizde müzikle uğraşan başka kişiler var mı?
Evet () Hayır ()
7. Ailenizde öğretmenlik mesleğiyle uğraşan ya da uğraşmış olan kişiler var mı?
Evet () Hayır ()
8. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce gitar çalıyor
muydunuz?
Evet () Hayır ()
9. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenime başlamadan önce ya da öğrenimin
süresince mesleki deneyiminiz oldu mu?
Evet () Hayır ()
10. Kişilik özellikleriniz ya da yapabilirlikleriniz açısından kendinizi öğretmenlik
mesleğine yatkın hissediyor musunuz?
Evet () Hayır ()

EK-2: MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARI MESLEKİ YETERLİLİK ALGISI DEĞERLENDİRME ANKETİ

1. MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GENEL YETERLİLİKLERİ

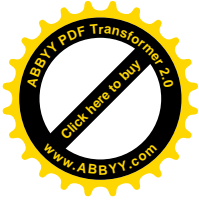
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katlıyorum	Kesinlikle Katlıyorum
1.	Müzik öğretmeni adayı olarak ben ve diğer arkadaşlarımla mesleğimizi iyi şekilde yapabileceğimize inanıyorum.	1	2	3	4	5
2.	Zamanla mesleki yeterliliğimi geliştirebilirim.	1	2	3	4	5
3.	Mesleğimle ilgili araştırma yapabiliyorum.	1	2	3	4	5
4.	Mesleğimde uzmanlaşmak isterim.	1	2	3	4	5
5.	Okul deneyimi derslerinde mesleğimin uygulamasını yaparım.	1	2	3	4	5
6.	Mesleğimle ilgili konularda yaratıcı düşünebilirim.	1	2	3	4	5
7.	Mesleğimle ilgili düşünmeyi severim ve soyut kavramları öğretebilirim.	1	2	3	4	5
8.	Mesleki becerilerimi geliştirebilirim.	1	2	3	4	5
9.	Görev ve sorumluluk alabilirim.	1	2	3	4	5
10.	Gerektiğinde mesleğimde teknolojiden yararlanabilirim.	1	2	3	4	5
11.	Öğretmenlik mesleğini zevk alarak yapacağımı biliyorum.	1	2	3	4	5
12.	Lisans eğitimin süresince almış olduğum derslerin öğretmenlik mesleğine uygun olarak verildiğine inanıyorum.	1	2	3	4	5
13.	Lisans eğitimin süresince alacak olduğum derslerin öğretmenlik mesleğine uygun olarak verildiğine inanıyorum.	1	2	3	4	5
14.	Gelecekte yapacağım işle ilgili bilgi ve becerilerimi yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
15.	Meslek yaşamımda eğitim teknolojilerini kullanmakta güçlük çekmeyeceğimi düşünüyorum.	1	2	3	4	5
16.	Mezun olduktan sonra benden beklenenlerin farkındayım.	1	2	3	4	5
17.	Okul dışı etkinliklerimde mesleğimde gelişimimi destekleyecek çalışmalar yapmanın gerekli olduğunu biliyorum.	1	2	3	4	5
18.	Gelecekte, konuyla ilgili içeriği, her seviyede ki öğrencilere başarılı bir şekilde öğretebileceğime inanıyorum.	1	2	3	4	5

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
19.	Gerginliklerin yükseldiği durumlarda bile, öğrenci velileri ile olumlu ilişkiler kurabileceğime inanıyorum.	1	2	3	4	5
20.	Mesleki yeterliliğimin zaman içinde gelişeceğine inanıyorum.	1	2	3	4	5
21.	Mesleğimde, teknolojiden yararlanırken zorlanacağımı düşünüyorum.	1	2	3	4	5
22.	Lisans eğitimin süresince almış olduğum derslerin öğretmenlik mesleğine hazırlayıcı nitelikte olduğunu düşünmüyorum.	1	2	3	4	5
23.	Lisans eğitimin süresince alacak olduğum derslerin öğretmenlik mesleğine hazırlayıcı nitelikte olduğunu düşünmüyorum.	1	2	3	4	5
24.	Mesleğimin gelişimi için okul içi yapılan çalışmaların yeterli olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
25.	Lisans eğitimimi tamamladıktan sonra öğretmenlik mesleğini zorunlu olduğum için yapacağımı düşünüyorum.	1	2	3	4	5
26.	Mesleki yeterliliğimi geliştirebilmek için zamana ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
27.	Gelecekte yapacağım işle ilgili bilgi ve becerilerimi yeterli bulmuyorum.	1	2	3	4	5
28.	Mesleğimde teknolojiden yararlanmanın, bir gereksinim olduğunu düşünmüyorum.	1	2	3	4	5
29.	Mezun olduktan sonra benden beklenen gerekliliklerin bilincine, yeterli düzeyde sahip olduğumu düşünmüyorum.	1	2	3	4	5

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
30.	Mesleğimi, farklı bölgelerde, farklı kültürlere rağmen başarılı bir şekilde yapabileceğimi düşünüyorum.	1	2	3	4	5
31.	Mesleğimi, bütün yaş gruplarında yapabileceğim konusunda kendimi hazır hissediyorum.	1	2	3	4	5
32.	Mesleğim süresince, farklı sosyo-kültürel yapıda öğrencilerle karşılaşabileceğim konusunda kendimi hazırlıklı hissediyorum.	1	2	3	4	5
33.	Okullardaki eğitsel kol çalışmalarına katılmanın ve projeler üretilip, bu projelere destek olmanın mesleğimin bir gerekliliği olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
34.	Toplumsal sorunların çözümünde öğretmenlerin üstlenmesi gereken sorumlulukların bilincindeyim.	1	2	3	4	5
35.	Mesleğimin yanı sıra, gönüllü olarak okuma-yazma öğretmek, Türkçe öğretmek, çocuk esirgeme kurumları gibi kuruluşlarda eğitim vermek gibi, hizmetleri, zevk olarak yapabileceğimi düşünüyorum.	1	2	3	4	5
36.	Toplumsal sorunların çözümünde öğretmenlerin üstlenmesi gereken sorumluluk bilincinin yeterli düzeyde olduğunu düşünmüyorum.	1	2	3	4	5

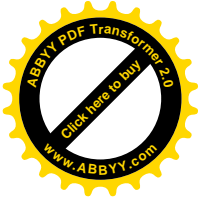
2. MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARI ÖZEL ALAN YETERLİLİKLERİ

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Müzik öğretmenliği mesleğinin diğer öğretmenlik türlerine göre farklı özellikler gerektirdiğine inanıyorum.	1	2	3	4	5
2.	İleride öğretmenlik yapacağım alanı tanıyorum.	1	2	3	4	5
3.	Müzik öğretmenliği mesleği için kendimi hazır buluyorum.	1	2	3	4	5
4.	Kendimi <u>çalgı eğitimi</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
5.	Kendimi <u>ses eğitimi</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
6.	Kendimi <u>kulak eğitimi</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
7.	Kendimi <u>toplu söyleme</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
8.	Kendimi <u>toplu çalma yeteneği</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
9.	Kendimi <u>müzikal yaratıcılık</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
10.	Kendimi <u>özel öğretim yöntemleri</u> ile müzik eğitimi verme konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
11.	Kendimi <u>genel müzik bilgisi ve kültürü</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
12.	Kendimi <u>teknolojik araçları</u> müzik eğitiminde <u>kullanma</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
13.	Kendi <u>materyal geliştirme</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
14.	Kendimi <u>müzik tarihi</u> konusunda yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
15.	Gitarın, müzik derslerinde müzik öğretmenleri tarafından kullanımının, müzik derslerini daha ilgi çekici hale getirdiğine inanıyorum.	1	2	3	4	5
16.	Gitarın müzik derslerinde, öğretmen tarafından, kullanılmaya en uygun çalgı olduğunu inanıyorum.	1	2	3	4	5
17.	Gitar çalan müzik öğretmenlerinin diğer branşlardaki müzik öğretmenlerine göre daha avantajlı olduğunu inanıyorum.	1	2	3	4	5
18.	Lisans eğitimim süresince almakta olduğum Bireysel Çalgı-Gitar dersinin, haftada 1 saat olmasının, mesleki gelişimim açısından yeterli olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
19.	Gitar kullanarak, okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapmak konusunda kendimi yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5
20.	Öğretmenlik uygulaması derslerinde gitarı sınıf çalgısı olarak kullanmaya yönelik yeteri derecede uygulama yaptığımı düşünüyorum.	1	2	3	4	5
21.	Öğretmenlik uygulaması derslerinde gitarı eşlik çalgısı olarak kullanmaya yönelik yeteri derecede uygulama yaptığımı düşünüyorum.	1	2	3	4	5
22.	Farklı müzik türlerinde gitarın kullanımı konusunda yeterliliğe sahip olduğumu düşünüyorum.	1	2	3	4	5

23.	Gitarın eşlik çalgısı olarak kullanılmasının, eşliğin ritimsel yapısı itibari ile öğrenciyi derse karşı motive edebileceğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5
24.	Gitarın, öğretmenin sınıfta dolaşabilmesine ve bu sayede sınıf hâkimiyetini kaybetmemesine olanak sağlaması bakımından müzik öğretmenleri için ideal bir eşlik çalgısı olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5

EK-3: İZİN BELGELERİ

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Atatürk Eğitim Fakültesi

27 Nisan 2010

İstanbul,/..../2010

Sayı : B.30.2.MAR.0.12.00.00/DYİ- 1652
Konu : Sevcan TEPE

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

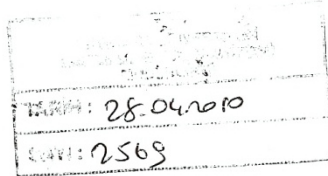
İlgi: 26.04.2010 tarih, 2244 sayılı yazınız.

Enstitünüz Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Sevcan TEPE'nin "Müzik Öğretmenliği Programında Bireysel Çalgı Eğitimi Gitar Öğrencilerinin Mesleki Yeterlik Duygularının Değerlendirilmesi" başlıklı tezinin uygulama çalışmalarını Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında gerçekleştirmesi uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica derim.

Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK
Dekan

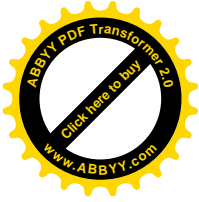
M. Göksel
Görsel

Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü
34722 Kadıköy / İSTANBUL

0 (216) 345 47 05 (2 hat)
0 (216) 338 80 60 (Faks)

aei@marmara.edu.tr
http://aei.marmara.edu.tr/Web»

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

SAYI : B.30.2.GÜN.0.12.72.00/ 1996
KONU : Sevcan TEPE

29 Nisan 2010

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
Göztepe Kampüsü
Göztepe/İSTANBUL

İLGİ : 26.04.2010 tarih ve B.30.2.MAR.0.45.00.00/2244 sayılı yazımız.

Enstitünüz Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Sevcan TEPE'nin "Müzik Öğretmenliği Programında Bireysel Çalgı Eğitimi Gitar Öğrencilerinin Mesleki Yeterlik Duygularının Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili olarak Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3.ve 4.sınıf öğrencilerine anket uygulama isteği Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Doç.Dr.Mehmet YILMAZ

DEKAN V.